

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

5. ČÍSLO

3,- Kč

3. ŘÍJEN 1993

MUKLOVSKÁ POUŤ NA SV. HOSTÝNĚ

V sobotu 4. září byl Sv. Hostýn svědkem "muklovske pouti". Na 7000 bývalých politických vězňů se shromáždilo u Svatohostýnské Matky Boží. Pod jejím ochranným pláštěm se sešli lidé z nejrůznějších věznic a táborů, aby se znovu uviděli, objali a řekli si, jak žijí nebo živoří, jak se jim daří a s jakými potížemi - kromě zdravotních - zápasí: také si přišli sdělit, jak se mají ti, kteří je věznili, týrali a soudili.

V 11.00 přivítal v bazilice P. Formánek SJ královéhradeckého biskupa Msgre Otčenáška a čtyřicetku koncelebrantů - muklů. (MUKL - Muž Určený K Likvidaci.) Mezi koncelebranty byl i P. Jaroslav Pilík SJ, který byl na kněze vysvěcen v leopoldovské věznici. Msgre Otčenášek je poslední žijící biskup v ČR, který zná socialistické věznice z vlastní zkušenosti i zevnitř. Kázání měl jeden z prvních vězňů lidově demokratického zřízení Dr. Antonín Huvar. Mimo jiné řekl, že nemáme zvedat ruce zatáté, ale sepjaté.

Pontifikální mši provázela Česká mše velikonoční pro smíšený sbor, sóla a orchestr od Františka Šimíčka, také mukla, a Jana Šimíčka.

Po mši sv. v bazilice následovalo setkání venku u tribuny. Vystoupili v něm JUDr. Zavadil, přednosta okresu Kroměříž, Ing. Josef Pavla jako zástupce Parlamentu ČR a jiní domácí i zahraniční hosté - muklové. Pan prezident Václav Havel, který byl rovněž pozván, se omluvil pro naléhavé úkoly a poslal pozdravný dopis. Z ústředí Konfederace politických vězňů se dostavil její předseda Stanislav Drobny, který pronesl obsažný projev.

Setkání bylo velmi srdečné a všichni projevili přání uvidět se příští rok opět. Byly odeslány dopisy Sv. Otci a prezidentu V. Havlovi tohoto znění:

Milovaný Svatý Otče,

my, osvobození političtí vězňové svědomí z České republiky, jsme se dnes - v den, kdy se vydáváte na cestu do baltských států - shromáždili u Panny Marie Hostýnské na Moravě. Děkujeme zde za zachránění z říše zla a chceme načerpat nové síly pro novou evangelizaci v naší vlasti.

Posílení Božím slovem, eucharistickým chlebem a nadšeným společenstvím víry a lásky, ubezpečujeme Vaši Svatost o své oddanosti. Prosíme o apoštolské požehnání.

Oddaný

† Karel Otčenášek
biskup královéhradecký,
bývalý vězeň svědomí

a
42 koncelebrantů, bývalých vězňů
a přítomné tisíce bývalých vězňů.

Vážený pane prezidente,

v sobotu 4. září se sešli na Sv. Hostýně osvobození političtí vězňové, kteří se dočkali počínající svobody našich dnů, o kterou jste také Vy tolik bojoval.

Poutníci, shromáždění kolem bývalého vězně otce biskupa Karla Otčenáška, Vám děkují za Váš dopis.

Prosíme Vás, abyste vahou svého postavení ještě více podporoval ideály, za které jsme bojovali a trpěli. Víme, že duchovní obrodný proces bude probíhat delší dobu a potřebuje podpory nejen lidu, ale i jeho představitelů.

Jsmo vždy s Vámi a přejeme Vám hodně pokoje a dobra.
Jménem tisíců zúčastněných

† Karel Otčenášek
bývalý vězeň svědomí
biskup královéhradecký
a P. A. Holas SI

SEKTY A NEW AGE

Papež Jan Pavel II. varoval mládež před sektami, odcizujícími náboženskými hnutími a podezřelými středisky iracionality. "Nevěřte těmto falešným učitelům života!", apeloval papež při nedělní bohoslužbě ve městě Foligno. Den před tím v rámci pastorační návštěvy pronesl plamennou výzvu k nové evangelizaci a k tažení proti "nebezpečně povážlivé sekularizaci". Jak řekl v Maceratě, Kristus se musí vrátit zpět do rodin, do kultury a do společnosti.

Jan Pavel II. odsoudil "logiku konsumního smýšlení" a vyzval k odvaze ke zdrženlivosti. Nadbytek má sloužit k odstranění křiklavých nedostatků ve společnosti a k podpoře národů, které strádají v nouzi. Požadoval od kněží a řeholníků, aby se radikálně zasvětili křesťanským hodnotám a velkorysé službě lidem, především chudým a potřebným.

Italští biskupové varovali mládež před sektami a novými náboženskými hnutími, především před Svědky Jehovovými a New Age. Dokument, který zveřejnil ekumenický sekretariát při italské biskupské konferenci, odsuzuje "divokou kampaň, neochotu k dialogu a fanatismus Svědků". Na adresu New Age se říká, že tato ideologie zdán-

NOVÉ BISKUPSKÉ GYMNÁZIUM VE ŽDÁŘE NAD SÁZAVOU

V našem kraji až do tohoto školního roku existovalo pouze jedno biskupské gymnázium - brněnské; od 1. září fungují ještě další tři: třebičské, letovické a žďárské.

Ve žďárském gymnáziu jsou otevřeny jedna prima a tři kvinty, ve kterých bude studovat dohromady stošestnáct studentů. Náplň učiva respektuje osnovy státních gymnázií a navíc je rozšířena o humanitní obory: filosofii, etiku, latinu, estetiku a psychologii jako samostatné předměty; zvýšená pozornost je věnována výuce jazyků a zařazeny jsou také základy managementu. Škola není otevřena jen věřícím dětem, náboženská výchova je nepovinný předmět. Studenti budou vedeni k toleranci a porozumění v duchovní oblasti.

Součástí otevření nového žďárského gymnázia byla slavnostní mše, která se konala 1. září v 16. ho-

din. Následoval kulturní program a setkání s hosty slavnosti ve velkém sále kulturního domu.

Vystoupili ředitel gymnázia ing. Jiří Cočev, který také poděkoval organizátorům školy a četným sponzorům gymnázia, pater Jiří Kaňa, předseda školské rady při Brněnském biskupství, jenž pohovořil o cílech výuky a smyslu církevních škol, místostarosta města Žďáru pan ing. Jiří Šenkýř, velvyslanec České republiky v Rakouské republice ing. Pavel Jajtner, místopředseda poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ing. J. Kasal a zástupkyně Kolpingova vzdělávacího centra v Augsburgu paní Anemarie Leisová a další hosté. Na varhany a klavír hrála slečna Krejčí, která se za několik dní účastní Chopinovy soutěže a F. Fiala, absolvent vídeňské konzervatoře. Básně recitovala K. Vrtílková.

Eva Chmelařová

OSMERO BLAHOSLAVENSTVÍ TROCHU JINAK

Blahoslavení jste, kteří máte pochopení pro moji pomalou chůzi a roztrěsené ruce a nesykáte netrpělivě, když belhavě přecházím křížovatkou.

Blahoslavení jste, kteří chápete, že se mé ucho musí namáhat, abych porozuměl, a mluvíte se mnou pomalu a zřetelně.

Blahoslavení jste, kteří vidíte, že mé oči jsou zakaleny, mé myšlenky jsou smutné a taktně mi pomůžete, v čem právě potřebuji pomoci.

Blahoslavení jste, kteří se u mne zastavíte s přívětivým pohledem a úsměvem a máte trochu času si se mnou popovídat a neděláte to se shovívavou ironií.

Blahoslavení jste, kteří mi neříkáte, že jsem starý popleta, protože pořád něco zapomínám a ztrácím.

Blahoslavení jste, kteří umíte ve mně vzbudit krásné vzpomínky na zašlé časy a trpělivě vyslechnete, když si vzpomínám na své mládí.

Blahoslavení jste, když mi dáváte najevo, že jsem pořád ještě člověk, že nejsem odepsán a že nejsem tak docela sám.

OLTÁŘ Z KONĚŠÍNA

Oltáře čelem k lidu jsou požadkem obnovené liturgie. Záleží na duchovním i estetickém vkusu kněží i vytvarníků, jak tato úprava zapůsobí. V Koněšíně u Třebíče nový oltář. dílo arch. P. Řihánka z Brna

symbolizuje proroka Jonáše.

Na snímku místní duchovní P. Miloslav Ambrož s tvůrcem oltáře. Koněšínská farnost bude v neděli 10. října při mši svaté v 8,30 hod. zasvěcena P. Marii Fatimské.

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Dnes se stalo módním v křesťanských kruzích říkat: Je zapotřebí předkládat radostné křesťanství, plné optimismu a naděje, ne Boha vyhrožujícího tresty. Radost a naděje jsou samozřejmě ovocem víry. Ta však předpokládá změnu života, obrácení, zřeknutí se svých hříchů. Bůh Bible, Starého i Nového zákona, ať už se nám to líbí nebo ne, říká jasně, že když neuděláme tyto kroky, bude následovat trest. Podobenství proroka Izajáše o vinici, která plodí plánata a podobenství Pána Ježíše Krista o vinařích, kteří zdefraudovali výtěžek vinice a zabili majitelovy služebníky a nakonec i jeho syna, hovoří řečí výstižnou a nekompromisní, která lidskému uchu příliš nelahodí. Proto je mnohými odmítána, proto jsou nepřijímáni novodobí proroci, kteří poukazují na tato Boží varování, proto také se nesetkává s příliš velkými "sympatiemi" Panna Maria,

jež ve zjeveních moderní doby stále varuje ve smyslu dnešního Izajášova čtení a Evangelia před následky hříchu. Je nutno se obrátit, změnit svůj život, své smýšlení. Jak? Sv. Pavel v listě Filipánům dnes říká: "...mějte zájem o všechno, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, nevinné, milé, co slouží dobré pověsti, a o každou zdatnost nebo činnost, která si zasluhuje chválu."

Obrácení, zřeknutí se hříchu, je tedy aktem pozitivním, nikoli negativním. Bůh nechce, abychom se pitvali sami v sobě a hledali úzkostlivě své nedokonalosti, ale abychom vyšli do světa a projevíli zájem o to, jak konat dobro, jak být prospěšným a užitečným těm, kdo to potřebují. Podle dnešních slov sv. Pavla máme toto všechno předkládat Bohu v modlitbě a prosbě s děkováním a získáme Boží pokoj. Zkus to udělat, pokud jsi s tím ještě nezačal! Určitě nebudeš litovat. -rm-

PERIKOPY NA 27. NEDĚLI V MEZIDOBÍ:

Iz 5,1-7;
Filip 4,6-9;
Mt 21,33-43

PAPEŽ ZA PRÁVA MENŠIN

Sv. Otec na nedávné generální audienci prohlásil, že národnostní a náboženské menšiny musí mít lépe a účinněji zajištěna svá práva než dosud mají. Jen tak bude možný život v míru a plný důvěry..., řekl papež.

NOVÝ MOSTARSKÝ BISKUP O MEDJUGORJE

Sv. Otec Jan Pavel II. přijal rezignaci dosavadního sídelního biskupa v Mostaru v Hercegovině Pavla Žanice a jmenoval jeho nástupcem mons. Ratka Perice. Před svojí nominací pobýval v Římě, kam emigrovali už jeho rodiče r. 1944. Biskup Peric se chce ve své pastoraci v mimořádných podmínkách, kdy většina farností byla obsazena srbskými vojsky a menší část muslimskými, zaměřit na charitativní akce ve prospěch uprch-

líků z obsazených území. Krom toho usiluje o návštěvu farností, jež se octly pod srbskou nebo muslimskou nadvládou.

Na území Mostarské diecéze se nachází také Medjugorje. Biskup Žanic byl znám svým negativním postojem k těmto událostem. Biskup Peric zaujal zcela opačné stanovisko a prohlásil, že "s tímto místem je spojeno mnoho pozitivních pastoračních impulsů, které přinesly plody v celé diecézi".

PAPEŽ PODPORUJE OHROŽENÉ HORNÍKY

Sv. Otec Jan Pavel II. pozdravil na generální audienci horníky z německého města Bischofferoode (bývalá NDR), kteří mu předali své požadavky. Doly v tomto kraji mají být uzavřeny, tisíce lidí přijdou o práci. Papež vyjádřil podporu jejich úsilí za záchranu dolů, označil je za spravedlivé a přislíbil, že si jejich požadavky prostuduje.

SVATÝ OTEC NA CESTĚ POBALTÍM

Papež Jan Pavel II. na své cestě pobaltskými republikami vzdal v Litvě hold obětem bezbožického komunismu na hoře poseté kříži symbolizujícími utracené lidské životy. Ocenil věrnost Litevců katolické víře navzdory padesáti rokům kruté perzekuce. V Lotyšsku prohlásil, že pád komunismu je lidsky a přirozeně nevysvětlitelný a je nutno ho považovat za Boží zásah. Zároveň varoval před euforií vůči kapitalismu, který také není v plném souladu s požadavky Evangelia.

HOLANĎANÉ PROTI EUTHANASII

Nedávno odhlasovaný zákon v Holandsku o beztrestnosti euthanasie se neobešel bez protestu lidí, kteří nepostrádají cit pro mravní zásady. Katolický týdeník "Katholiek Nieuwsblad", vycházející ve městě Hertogenbosch, přišel

s iniciativou vydávání tzv. žlutých karet, na nichž je napsáno, že její držitel zásadně odmítá euthanasii v jakékoliv životní situaci a protestuje proti zákonu. Ihned se přihlásilo deset tisíc lidí a další se stále hlásí. Také holandská biskupovská konference o euthanasii odsoudila. Argumentují tím, že legalizací euthanasie, čili usmrcení starých a nevléčitelně nemocných lidí, by tak zvané "na jejich přání", se ruší tabu nedotknutelnosti lidského života. Přání ukončit svůj život může být totiž snadno vynuceno nátlakem nebo podvodem ze strany příbuzných, zvláště nebezpečné je to u lidí duševně nemocných. Již teď vládne v mnoha domovech důchodců panika a strach..., uvádějí ve svém prohlášení holandská biskupovská konference.

POŽÁR U CASTELGANDOLFA

Upapežova letního sídla Castelgandolfo vypukl požár, který byl však brzy uhašen. Ohnisko se nacházelo půl druhého kilometru od budovy papežské rezidence. Příčiny požáru nejsou známy a vyšetřují se. Sídlu papežovo nebylo zasaženo. Sv. Otec Jan Pavel II. byl v době požáru ve Vatikáně.

SEX VE ŠKOLE

Přinášíme překlad z polského týdeníku "Lad", ličící zkušenost katechety s tzv. "sexuální výchovou" dětí v základní škole. Tento článek je v mnohém varovný také pro nás:

"Kdybych neznal své žáky ze šesté třídy, myslel bych si, že jde o gymnasisty. Tak rychle dnes dospívají. Děti v tomto věku, zvláště chlapci, prožívají svá klackovská léta, což ví každý pedagog.

Když byly na škole objeveny anonymní dopisy, které chlapci psali svým spolužačkám s jistými "návrhy", pozvalo vedení školy na přednášku jednu sexuoložku. Zavedl jsem potom v hodině náboženství na to řeč. Dozvěděl jsem se strašlivé věci. Tato odbornice vykládala dvanáctiletým chlapcům a děvčatům, že prý svobodný sex a co nejdřívejší

sexuální styky obohacují vnitřně člověka, znalost antikoncepčních prostředků a umění je používat prý vedou k bezpečnému využití sexu způsobem, který nikomu nekřivdí (!).

Ptal jsem se, jestli paní doktorka mluvila také o pohlavní čistotě. Samozřejmě se o ní vůbec nezminila. Ani jedním slovem nevyzvala děti k sebekázní a k tomu, aby se učili ovládat své pudy. Stále jim jen doporučovala "co nejdříve začít s pohlavním stykem" při využití antikoncepce.

Jako katecheta si musím trochu postěžovat: k čemu je naše pedagogické úsilí, když my, učitelé náboženství dětem vykládáme o šestém a devátém přikázání, ale škola a média jim říkají pravý opak?

Kryštof Polak

MATKA TEREZA HOVOŘÍ

"Před několika týdny přišel do našeho domu mladý indický manželský pár a daroval nám značnou sumu peněz na jídlo pro chudé. Zeptala jsem se: "Kde jste takovou obrovskou částku sehnali?"

Vysvětlili: "Před dvěma dny jsme se vzali. Před svatbou jsme se dohodli, že se zřekneme svatební hostiny a takto ušetřené peníze darujeme Vám."

Jsem si dobře vědoma, co to znamená pro indickou rodinu a jak velkou obět to představuje. Zeptala jsem se tedy dále: "Ale proč jste takto postupovali?" Odvětili: "Máme se tak velice rádi, že jsme se chtěli podělit o tuto naši radost s lidmi, kterým Vaše sestry slouží."

Kde začíná taková láska? Doma A jak začíná? Když se dělíme s tím, co máme, třebas je to oběť. Když milujeme až k bolesti."

STARÉ I NOVÉ

P. Tomáš Bahounek, OP

Třetí odstavec encykliky Centesimus annus uvádí, že "nové setkání" odkazu Lva XIII. pro řešení dělnické otázky s problémy dneška má nejen potvrdit přetrvávající hodnotu tohoto učení, nýbrž také vyjevit skutečný smysl duchovního poselství církve.

Pravý smysl duchovního poselství církve se rozvíjí na základě, který ve jménu Ježíše Krista předali církvi apoštolové. Vždyť nikdo nemůže položit základ jiný nežli ten, který je už položen (I Kor 3,11).

Zásobou, na níž se odvolávám, je mohutný proud duchovního poselství církve, který obsahuje odedávna přijímané a dále předávané "staré" a umožňuje vykládat to "nové", v čem se odehrává život církve a světa.

Svatý Otec zde připomíná, abychom stále vynášeli z té zásob pravd křesťanského učení všechno to, co se osvědčilo - tj. to staré. A přitom abychom také pohlédli na to nové - na to, jak ve světle evangelia mají křesťané uvažovat dnes o společnosti. Zdůrazňuje že, toto začlenění do tradice církve znamená nejenom její obohacení, ale také novou životní sílu víry. Tato posílená vira vede věřící k jednání ve jménu Páně.

Svatý Otec také už zde v úvodu upozorňuje, že chce k této encyklice připojit také rozbor některých událostí nejnovějších dějin. Velká kapitola je totiž věnována roku 1989.

Tento rok byl významný nejen pro naši vlast, ale pro celou Evropu a pro celý svět. Znamenal totiž vnější potvrzení bezvýchodnosti té ideologie, která prohlašovala, že přinese ráj na zemi. A zatím místo ráje nastal prvý opak: v jakési křeči se dočasně upevnila vláda satana ve světě.

A je nutno také prosit Pána, aby na přímluvu Panny Marie i tyto naše úvahy, které chceme postupně věnovat celému dokumentu, byly pro nás novou životní silou.

K největším problémům naší doby patří, že lidé zapomínají na Boha. Myslí si, že snad sami něco zde dokáží - pouze lidskými silami - bez Boží milosti - ale zato s pomocí nějakého cizího kapitálu, namnoze pochybného původu. Zde platí vážná zásada, každý, kdo se pokusí řešit tyto otázky bez Boha, jenom lidskými silami, posléze se postaví proti člověku samému. Mohli bychom to správně nazývat zásadou NEGACE NEGACE: Kdo začne podnikat cokoli a přitom popírá osobního Boha, a s ním i Jeho vtěleného Syna, jakož i Jeho svatou církev katolickou, ten skončí popíráním sebe samého.

Takové pokusy se zajisté opakují dnes a denně. Jistěže je možno snažit se žít bez Boha. Víme, že mnozí lidé tak skutečně žijí. Ba zkusily to i celé společenské systémy. A šly tak daleko, že nejenže tvrdily, že chtějí existovat bez Boha, ale dokonce

proti Bohu. A jak odpadly? Důsledky takového neuváženého pokusnictví jsou patrné ve východní Evropě aj., a mnozí z nich nejsou poučení ani dodnes. Chtějí Boha odstranit a místo toho ničí sebe a životní prostředí všeho lidstva.

V tomto novodobém titanismu je předzvěst dalších stupňujících se sociálních problémů lidské skupiny ve třetím tisíciletí. Má snad být vláda svrženého satana, pokud se právě ona projevovala ve světě rozervaném na Východ a Západ, nahrazena vládou Belzebuba, aby se snad projevila ve světě ještě rozervanějším, rozděleném na blahobytný Sever a podvyživený, přelidněný Jih?

Má se snad lidská skupina zničit neuváženými důsledky svého úsilí o blahobytný svět, ve kterém vládne ten Zlý s nadlidskou inteligencí?

Mocným prostředníkem, na jehož přímluvu lze rozptýlit mraky této hrozivé budoucnosti, byla odedávna Blahoslavená Panna. Do jejích rukou se tedy zasvěťme jako národ, i jako každý jedinec, každá rodina. Pokorně prosme o odvrácení všech nebezpečí.

Avšak nezapomínejme přitom na to, že sama církev, jejímž dokonalým pravzorem je Panna Maria, nám nabízí již více než sto let soustavně rozvíjenou sociální nauku, která má být současně naším životem - životem v Kristu.

Dokončení příspěvku profesora Konráda Feiereise z Erfurtu, který přednesl na 43. mezinárodním kongresu "Církev v nouzi" ve dnech 2. až 5. září 1993. První část jsme otiskli v minulém čísle Světla.

Společnost, která si myslí, že se obejde bez křesťanství a křesťanských hodnot, se musí ptát, které duchovní a mravní podklady mají v budoucnu určovat a utvářet spolužití občanů. Sekularizovaná společnost nepřestává církvím připomínat, že si nesmějí dělat nárok na dominantní postavení ve státě, který je charakterizován světónázorovou neutralitou a duchovním pluralismem. Mnohé politické směry jdou tak daleko, že chtějí úplně vyhnat církev z veřejného života, hlavně ze vzdělávací a charitativní činnosti. My, křesťané, se tváří v tvář těmto snahám ptáme, zda tu není souvislost mezi odklonem lidí od náboženství a křesťanství a rozpadem základů společnosti, která byla dosud nemyslitelná a nepředstavitelná bez kultury, morálky a tradice křesťanského Západu. Jakou má bez křesťanského pojetí cenu jednotlivé, nenarozené dítě, člověk poškozený? Jakého významu se v politice plně sekularizovaného státu dostává rodině? Můžeme ještě Spolkovou republiku Německo nazývat sociálním státem, státem příznivým dětem, společností přátelskou vůči přistěhovalcům, pronásledovaným lidem, jejichž existence je ohrožena (např. ti, kdo prchají před hladem)? Jinak řečeno, k jaké budoucnosti kráčí země, kde už sotva kdo zná horské kázání, jako u nás na východě Německa? Jak se vyvíjí spolužití lidí ve státě, kde sociální spravedlnost není chápána jako lidské právo, ale jako almužna? Odkud se má zvlášť mládeži dostat motivace převzít politickou a sociální odpovědnost za "bonum comune" - obecné dobro?

Milánský kardinál Martini nedávno zjistil, že ve společnosti, která "zahnala Boha mezi užitek předměty", musí být církev zvlášť ostrážita ve vztahu ke společenskému a politickému životu. Církev jako taková nechce být identifikována s žádným politickým systémem ani s žádnou politickou stranou (srov. Církev a svět 76), zachování tohoto principu se pro církev v komunistických zemích stalo pozehnáním; jeho podcenění přineslo nesmírné škody. Zároveň také pro církev a její úkol ve společnosti platí, že "zvěstuje pravdu evangelia a všechno v oblasti lidského jednání vysvětluje svým učením a svědectvím křesťanů", neboť tím "ctí a podporuje i politickou svobodu občanů a jejich odpovědnost".

K této službě církve ve společnosti bych chtěl přispět z východoněmeckého hlediska několika konkrétními myšlenkami.

Církev se s ateismem nesmí smířit a nesmířít. Dosud se nedá říci, kolik je ještě v nových spolkových zemích křesťanů. Ve zprávě jednoho vojenského duchovního se říká, že z vojáků v nových zemích jsou jen asi "tři ze sta katolíci a celkem je jich asi 7 ze sta pokřtěných" (Tag des Herrn 22. 8. 93). Kdybychom chtěli tato čísla jen přibližně přenést na celkovou situaci obou církví v nových spolkových zemích, pak by nás tato zpráva měla vyděsit a zároveň vyburcovat. Jisté je, že počet pokřtěných je tím menší, čím jsou občané mladší. Pouhá statistika by mohla vyvolat rezignaci a beznaději, ale realita je něco

jiného než statistika. Ve východní části Německa stejně jako v ostatních zemích východní Evropy jsou lidé zaujati problémy zajištění nejnnutnější existence, jako zaměstnání, bydlení, vlastnictví, sociální síť atd. V našich farnostech se jako vždycky slaví bohoslužby a hlásá křesťanská víra; jsou nezadatelným ostrovm klidu a místem setkání v hektickém každodenním životě. Naším úkolem je poznat, jak v této situaci nalézt a probudit schopnost lidí pro transcendentno. Jak může nepokřtěný člověk poznat, že církev má pro jeho konkrétní život nějaký význam?

Lidé v naší krajině žili 56 let v područi diktatur, které každá svým způsobem - chtěly vyplenit křesťanství. Tato

KONEC UTOPIÍ

ZNÁJÍ KŘESŤANÉ CESTU?

desetiletí zanechala hluboké stopy. Úpadek kultury, jako např. zpuště kostely, je také výrazem duchovní a duševní orientace. Církev budou u nás muset začínat tam, kde před půlhrubým tisíciletím začínali první misionáři. Vzděláváním, sociální práci, a s církví, která je tu pro všechny lidi, tedy začínat úplně od začátku.

Je u nás nemálo lidí, kteří se vehementně brání proti hrubě materialistickému pojetí života, a poznávají nutnost vytváření nového mravního vědomí. Ptají se, které hodnoty by měly zaplnit místo oněch domněle či skutečně ztracených, především u dětí. Jak mohou být mladí lidé imunizováni proti chování, které pramení z rozpadu starých utopií, tedy ze ztráty orientace, nebo které se vyvíří šířením nových radikálních utopií, které konec konců ničím novým nejsou, a které principiálně odmítají toto uspořádání společnosti Spolkové republiky a chtějí rušit její základy?

V této situaci má přínos církve ve školství, výchově a vzdělání vůbec velký význam. V našich nových zemích vzniklo po pádu komunismu víc než 20 katolických škol, gymnázií, odborných škol a vysokých odborných škol. Tato vzdělávací zařízení přijala a užívá všechno obyvatelstvo. V našich školách spolu žijí a učí se křesťané obou konfesi, nepokřtění, předsídlenci, cizinci a tělesně postižení. Cílem je ucelená výchova a vzdělání. Zde se mladý nekřesťan setkává se svou církví, která jej vede k poznání náboženství, osvojení si tolerance, kulturnímu a mravnímu vzdělání. Nikde jinde nemají církev takovou šanci pro budoucnost, jako na poli vzdělání.

Odvažujeme se trochu snít: mohou títo křesťané i nekřesťané připustit, aby např. kostely a varhany zanikly, když znají svůj vlastní kulturní původ, který je křesťanského ražení? Bude moci takový občan říci, že ať si kulturní střed jeho obce, kostel klidně spadne, když se stát o něj nestará? To je nepředstavitelné. Na stát i církev je třeba apelovat co nejnaléhavěji, aby vzdělávací činnosti přiznala nejvyšší prioritu. Mnohé projekty jsou vážně ohroženy nedostatkem financí. Jen krátkozrací politikové by mohli škrtnat položky na tuto vzdělávací činnost, stejně jako na dosud žijící kulturní krajinu; účet by předložila budoucnost a byl by neúprosný.

Charitativní činnost je další oblastí,

kde se církev pro nekřesťany stává přítomnou a jakoby "hmatatelnou". Tak jako dnes na poli vzdělání, i zde si ještě za totality církve získaly nejvyšší uznání. Křesťanský charakter církevních nemocnic a domovů nesmí být sjednocením Německa ohrožen. Nové struktury, které na nás byly převedeny, mnohdy dusí dosud prožívanou bezprostřednost, náklonnost k lidem, podporu a útěchu existenciální viry. V našich zařízeních nesmí být na prvním místě měřitelný, vyčíslitelný výkon, ale duch samaritánství, to, čím se vyznačují křesťané. Lékař, ošetřovatelka nebo pečovatel, to zde bylo víc než pouhé zaměstnání, rozhodující bylo zpravidla vnitřní povolání konat tuto službu jako křesťan v ateistickém prostředí (pozn. red.: V NDR měla církev několik nemocnic.)

Naše katolická církev by měla ve společnosti, v níž se dále šíří sociální chlad, mít víc než dosud na zřeteli teologické východní pozice své sociální nauky a sociální práce. Protože ony přesahují spravedlnost, mravní kategorii, která má určovat politické jednání. Většina východoněmeckých občanů je ráda a je vděčná, že už žije v právním státě, bez ohledu na nedostatky, na osobní starosti a problémy. Zná církev nějakou jinou, spravedlnost přesahující mravní hodnotu, kterou může přinést společnosti, a kterou nezřídka musí od společnosti a jejich představitelů také vyžadovat?

Odpověď sociální nauky je překvapivá a také aktuální. Říká, že pouhá spravedlnost z hlediska evangelia musí být překročena, že existuje "fundamentální pouto mezi slitováním a spravedlností", o kterém mluví "celá biblická tradice". Církev varuje před světem "chladně a bezohledně spravedlnosti, jejímž jménem každý od druhého vyžaduje jen svá práva; tak by mohly různé formy sobectví dřímající v lidech, proměnit spolužití lidí v systém utlačování silnějších slabšími nebo ve stále bojiště jedněch proti druhým." Místo toho církev prohlašuje: "Pravé slitování je takřka nejhlubším zdrojem spravedlnosti", křesťanské slitování je "nejdokonalejším vtělením spravedlnosti".

Církev samozřejmě ví, že "slitování" není kategorií politiky a hospodářství, protože právě politikářské utopie pro slitování neponechaly v moderním světě žádný prostor a dnešní mentalita, jak se zdá, "už i myšlenku na slitování vytlačuje ze života a ze srdcí".

Právě my, křesťané, kteří jsme žili v "reálném socialismu", bychom se neměli bát pro toto poselství církve utržit posměšek, soucit nebo pohanu. Je-li uzdravení člověka zevnitř jedinou cestou jak uniknout současným či hrozícím propastem v roztržitěné Evropě, tak tento znehodnocený, o svou důstojnost okradený člověk dojde uzdravení jen tímto slitováním v biblickém smyslu, snad jednou dojde uzdravení i ten, který dnes zničil a ztratil svou vlastní lidskou důstojnost nenávistí, násilím a tupením druhých. Velké církve by měly neúnavně připomínat, že generace odcházejí, aniž by se začalo s léčením duchovního a materiálního zpuštění způsobeného válkami a diktaturami. Jak jinak, než žitým ekumenismem právě tak jako uchováním vlastní identity, jako ve společném přístupu k člověku, mohou být nově vzniklá štěpení, zvláště na Balkáně, překonána.

Papež Jan Pavel II. prohlásil 22. srpna 1993 před svou nadcházející návštěvou tří baltických států: "Nikdy nebylo víc než dnes zapotřebí, zvláště pro věrohodné

(pokračování na str. 18)

CÍRKEV A ZEDNÁŘSTVÍ

P. Josef Koláček, SJ

Už více než dvě staletí zajímají pozornější veřejnost vzájemné vztahy mezi církví a zednářstvem. Nejprve to byla jejich srážka, potom dialog církve s moderním světem. Prosti lidé i učenci na obou stranách si dokonce přejí, aby byly radikálním a trvalým způsobem překonány důvody, které způsobily jednak, že církev zednářství několikrát odsoudila, jednak, že zednáři se ve všech oblastech stavěli proti církvi. V posledních desetiletích nechybějí ani ti, kteří z celkového církevního zaměření a z posledních dokumentů vyvozují, že církev se opět vrací k dřívějšímu neústupnému postoji vůči zednářům. Takovýto obrat je pro tyto pozorovatele tím smutnější, čím více v prvních letech po koncilu jásali nad předpokládanou změnou církevního stanoviska.

Nechceme se tu zabývat dějinami bouřlivých polemik, jimiž se vyznačovaly vztahy mezi církví a zednářstvem. A nehodláme ani opakovat různé argumenty, které v minulosti vzrušovaly zástupce obou stran. Chceme tu jen předložit a vyložit vůdčí zednářské pojmy a zásady.

Dobře víme, že zednářství je složitým a vnitřně rozrůzněným jevem. Jakékoliv zevšeobecňování by tedy mohlo vést k chybnému anebo jen omezenému hodnocení. Je nám též známo, že jedna věc jsou základní principy ryziho, pravého zednářství a jiná, odlišná věc jeho dějiny u různých národů a konečně třetí věc, že jsou určité výstřelky, které nepatří k podstatě zednářství, nýbrž jsou spíše dílem některých proudů či jednotlivců. A opět jiná věc jsou konečně i úchytky od skutečného jádra zednářství.

Na druhé straně ale také věříme, že zednářství jako takové vychovává své členy k určité filosofii a k jistému náboženskému citění, které Církev i dnes považuje za neslučitelné s pravou křesťanskou a katolickou vírou, a že zednářství rovněž vylučuje ryzí víru v tajemství Božího lidu a v to, co hlásá církevní učitelský úřad. Chceme blíže vysvětlit právě tuto zásadní nesmiřitelnost, která je také klíčem ke správnému pochopení posledních zásahů církve na tomto poli.

Zednářství je snad nejvýznamnějším plodem a projevem osvícenství.

Osvícenskou mentalitou, z níž zednářství žije, je podmíněno i pojetí Krista v jejich lóžích. Osvícenství

znamená očekávání království rozumu, mesiášskou touhu v příchod království přírody. Kristus je "strůjcem universálního bratrství" a "mučedníkem lidstva". "Na pole víry zednáři nevstupují a ani nechťejí vstoupit."

Zednářská literatura buď proti nadpřirozenému přímo bojuje, anebo je alespoň popírá. Ještě dnes v ní nalézáme vše, čím osvícenství útočilo proti katolické víře: úpadek člověka je zaviněn náboženskou pověrou, předsudky a nepřirozeným překrucováním, v minulých staletích církev prý všemožně šířila a podporovala tzv. obskurantismus, zatemňování rozumu.

Zvláště mravní úpadek člověka, poněvadž se odehrává v přirozeném řádu, očekává od přírody princip svého hmotného i duchovního vzkříšení. Zlo a temnoty nepřemůže Boží zásah, Spasitelovo vtělení a příchod, nýbrž vzpoua a protiútok rozumu spolu s opětným vítězstvím přírody. Tak bude znovu triumfovat dobro a světlo. Pohádka o Taminovi a Sarastrovi, kterou Mozart umělecky ztvárnil v "Kouzelné flétně", dobře vyjadřuje tuto přírodní eschatologii, zplošťující křesťanství na pouhé království člověka.

Není tedy divu, že zednářství, čerpající z osvícenského ducha, hlásá pouze víru v přírodu a rozum a v nejlepším případě jen přehlíží věrnost Bohu a církvi. Ve skutečnosti však není udržitelná ani teorie, podle níž zednářství představuje vládu rozumu a církev vládu víry. I církev přece vzdává čest rozumu, pokud ovšem zůstává otevřen celé skutečnosti a všem jejím činitelům a pokud vytváří metody svého bádání v závislosti na různé povaze věcí. Jestliže však lidé vděčí za své vykoupění spíše absolutní víře v universální rozum - jenž je stejný na všech místech, ve všech dobách a u všech národů - nežli víře v Krista a jeho milost, pak je zřejmé, že církvi nemůže být udělena funkce spásonosného vůdce všech lidí a ani se nemůže věřit, že hlásá pravdu, která přináší spásu a oslavuje.

V takovém případě je přirozené, že vyvstávají pochybnosti, proč církev vlastně existuje a považuje se pak - v závislosti na době a osobní citlivosti novoosvícenců - za historickou překážku anebo za zbytek pověřivosti, která byla nyní odhalena jako taková. V každém případě

církve je něčím zbytečným a možná ještě nebezpečným. Každé náboženské pojetí života musí být vymazáno z náboženství rozumu, který je zároven i zjevitelem pravdy a mírou všech věcí, jak tomu učil už ve starověku Protagoras, hlasatel řeckého osvícenství.

Ať už je tedy jakýkoliv úsudek o nejstarších formách zednářství, které přijímalo křesťanské zjevení, zůstává pravdou, že moderní zednářství, vzniklé v 18. stol., je předkládáno jako "širší rámec všech zjevených náboženství a jako vyšší zřízení, které se snaží vytvořit jednotnou lidskou mentalitu a společnost znetvořenou různými náboženstvími. Taková společnost nechce už bránit ani zjevení, ani dogmata, ani víru. Její přesvědčení je vědecké, její morálka je sociální. Neexistuje už protiklad mezi pozemským a nadpřirozeným světem. Náboženské citění je pouze rozumovým chápáním skutečnosti. Místo duchovního náboženství předkládá náboženství intelektuální, rozumové. Neničí církev, ale připravuje se, aby je nahradilo, díky pokroku lidských idejí." (Batlori: Kultura a finance)

Pak ovšem zednářství, hlásající svou rozumovou nezávislost na křesťanském zjevení a svou morálku, podmíněnou pouze lidskými silami, nechce už být ani náboženstvím, ani sektou, stranou či kulturní společností. Zdá se nám, že není daleko do pravdy úsudek výše již uvedeného autora: "Církev uctívá ve světle slunce tajemného Boha. Zednářský bůh je zřejmý a jasný, ale zcela tajemná je společnost, která ho uctívá. Tento Bůh, zredukovaný na logický princip, je nástrojem lidského rozumu, zatímco společnost, která si je jistá, že vládne lidem, je v podstatě tajemnou mocností."

Na tomto starém stanovisku závisí i hodnota, kterou dosud v zednářských lóžích přikládají biblickému a teologickému racionalismu různých autorů, jako byli např. Toland, Eichhorn, Semler, Paulus, Vater, De Wette, Strauss a Renan. Uctívají je jako poslední slovo kritické historiografie o počátcích křesťanství. Přehlížejí však, že moderní bádání v oboru biblické hermeneutiky, archeologie a papyrologie vytvořilo podmínky k překonání valné části racionalistických hypotéz o hodnotě Písma sv. a evangelii a tedy i závěrů, které se z nich

vyvozovaly jak o dogmatech, tak i o původu a základech církve.

Pokud jde o Krista a jeho spásnosné učení, zednáři ho oceňují jen z hlediska čistě lidské úrovně jeho poselství, poněvadž nemohou přijmout "exegesi církevního dogmatického fideismu" ani "exegesi, která stále zůstává fideistická a náboženská i když jejím výchozím bodem je svobodné zkoumání". Zednáři přijímají za svůj a hlásají "nesmírný a kouzelný poklad vnitřního života, který ovšem nepřipouští teofanii vtělení Božího slova a v důsledku toho ani božství Kristovy osoby ve skutečném smyslu". Italský zednář Lucio Lupi prohlásil ve své odpovědi jednomu katolickému odborníkovi, který vytykal zednářům, že chápají rozum jako "svobodu povýšenou na jedinou a nejvyšší normu pravdy, poznání a veškeré činnosti": "Ale co jiného bychom měli povýšit na normu života a pravdy?"

Jiný zednářský hodnostář, Mario Tanferna, velmi jasně vyjádřil zednáři přijaté ale v podstatě osvícenské pojetí Boha: "I my máme transcendentní pojem o Nejvyšší bytosti a pevně v ni věříme, poněvadž tato bytost je absolutním a immanentním požadavkem v každém lidském svědomí. Naše pojetí se nám zdá hlubší. Myslíme si totiž, že víra v Boha jako osobu historicky pomáhala a ještě dnes může pomáhat primitivním a prostoduchým lidem, aby dospěli k Nejvyšší bytosti vlastním myšlením a citem."

V tomto výroku se křesťanské zjevení hegelovsky pojímá jako nižší stupeň vhodný pro primitivní a prostoduché lidi, ale uschopňující k víře v "universální skutečnost" a v "nejvyšší zákon". Víra druhých v Boha jako osobu se připouští jen na základě zednářského ducha snášenlivosti a bratrství vůči "prostáčkům", kteří propadají mystickému citu a ponižují tím rozum.

"Pro nás zednáře nemohou již vznikat nebo existovat rozpory mezi 'pravdou víry' a 'pravdou rozumu', ani rozpory mezi rozumem a citem, neboť oba (rozum a cit) jsou jen dva odlišné a protikladné, ale stále abstraktní rysy jediné skutečnosti, kterou je naše svědomí. Jen v toto svědomí se musí věřit."

Vliv novoosvícenství, která se někdy zabarvuje jako zdánlivě vyšší moudrost, ovládá i jinak vyrovnané stránky díla Juliána di Bernarda, velmistra italské lóže "Grand Orient", který následujícími slovy objasňuje zednářský význam výrazu "teismus":

"Jistě nemůže být platný jen

jeden z jeho výkladů (např. křesťanský), protože to by bylo v rozporu s typickými rysy moderního zednářství, které přijalo zásadu snášenlivosti a respektuje proto i všechna náboženství. Kromě toho odmítnutím dogmatismu se stává neobnovitelnou i stará zednářská víra v křesťanského Boha. Podle mého názoru, jediný správný výklad teismu ze zednářského hlediska je ten, jenž vychází z představy, že vše usměrňuje tzv. G.A.D.U. (česky: Velký strůjce vesmíru). Chápání tohoto strújce jako vše usměrňujícího transcendentního principu usnadňuje definitivní překonání immanentistického a naturalistického pojetí, neboť tento strůjce ovládá immanentnost, aniž by jí byl pohlcován a zednářům tak odnímá povinnost zaujmout určitý vyhraněný postoj v otázce náboženství."

Tím se znovu potvrzuje, že zednářskému myšlení jako takovému je zcela cizí idea osobního Boha a jeho prozřetelnosti a stejně tak i pojem spásy člověka.

Je možné na základě těchto předpokladů vážně mluvit o slučitelnosti církevního a zednářského učení a o slučitelnosti antropologii, které z toho vyplývají?

Právě tyto předpoklady ospravedlňují a vysvětlují současné stanovisko církve vůči zednářství. Nový kodex kanonického práva se již výslovně nezmiňuje o zednářství, které dřívější kodex, platný až do roku 1938, v kan. 2335 uváděl jako prototyp společnosti kujících spiknutí proti církvi a vinik byl trestán vyobcováním "latae sententiae" vyhrazené "simpliciter" Apoštolskému stolci. Nový kodex mluví v kan. 1374: "...jde o "společnosti kující pikle proti církvi"; členství v ní se trestá "spravedlivým trestem", kdežto ten, kdo ji propaguje nebo řídí "má být potrestán interdiktum".

26. listopadu 1983 Posv. kongr. pro nauku víry vydala prohlášení, v němž odpověděla na dotaz, zda se se změnil úsudek o zednářství v důsledku toho, že v novém kodexu kanonického práva o něm není výslovná zmínka jako v dřívějším.

Odpověď zněla: "**Tato kongregace je oprávněna odpovědět, že uvedená okolnost je důsledkem redakčního měřítka uplatněného i pro jiné, rovněž nezmiňované společnosti, které všechny byly sloučeny do vyšších kategorií. Zůstává však beze změny záporný úsudek církve o zednářských společnostech, poněvadž jejich principy vždy byly považovány za ne-**

slučitelné s církevním učením a je proto zakázáno i členství v nich. Věřící, kteří jsou členy zednářských lóží, jsou ve stavu těžkého hříchu a nesmějí přistupovat ke sv. přijímání.

Místním církevním úřadům nepřisluší vyjadřovat se o zednářských společnostech tak, aby se jejich úsudkem rušilo to, co je uvedeno výše a to v souladu s prohlášením této kongr. ze 17. února 1981."

23. února 1985 některé úvahy otištěné v "L'Osservatore Romano" znovu zdůrazňovaly neslučitelnost mezi církví a zednářstvím a odůvodňovaly ji celou řadou důvodů, jež možno shrnout v několik základních: osvícenské myšlení a relativistické pojmání Boha, pravdy a víry. I v nich se znovu potvrzovala a chválila, v duchu II. vat. koncilu "spolupráce všech lidí dobré vůle", ale přitom bylo též zdůrazněno, že "členství v zednářské lóži rozhodně přesahuje tuto oprávněnou spolupráci a že má mnohem výraznější význam (než zmíněná spolupráce)".

Mezi jiným tam bylo dále napsáno:

"Nelze přehlížet zednářská stanoviska zejména z věroučného hlediska. V letech 1970-80 Posv. kongr. byla v písemném styku s některými biskupskými konferencemi, které se o tento problém obzvláště zajímaly, protože někteří katolíci zahájili dialog s představiteli zednářských lóží, kteří tvrdili, že se nestaví vůči církvi nepřátelsky, ale naopak příznivě. Nyní však hlubší rozbor této otázky znovu utvrdil Posv. kongr. pro nauku víry v přesvědčení, že principy zednářství a katolické víry jsou v zásadě neslučitelné."

Proto také, bez ohledu na praktický postoj některých lóží, tj. stavili se nepřátelsky či přátelsky vůči církvi, Posv. kongr. pro nauku víry se svým prohlášením z 26. listopadu 1983 postavila na hlubší a zásadnější úroveň celého problému. Z hlediska víry a jejich morální požadavků vyplývá neslučitelnost zednářských a katolických principů."

Těžko se dá svést k zednářství, jeho učení, obřadům a cílům ten, kdo poznal bohatství Kristova učení a přilnul k němu v duchu křesťanské tradice, každodenně hlášané církevním učitelským úřadem, kdo zná a prožívá krásu katolické liturgie a křesťanské spirituality, a konečně ani ten, kdo chápe svůj život jako touhu po spojení s živým Bohem a jako apoštolské svědectví bližním.

(předneseno ve Vatikánském rozhlase - kráceno)

ZE SVĚTA...

* Rád sv. Benedikta obdržel po 40 letech opět povolení usídlit se v Číně. Benediktinky z Tutzingu (SRN) převezmou vedení nemocnice vybudované z německých prostředků. Oznámil to v Mnichově opat benediktinského opatství sv. Ottilie Notker Wolf. Opat vykonal návštěvu Čínské lidové republiky v roce 1985 s úmyslem posílit tamní katoliky. Navštívil při té příležitosti bývalé misijní území v Mandžuraji.

Ve městě Mejhekou, které je důležitým regionálním dopravním centrem, bude vybudována soukromá nemocnice. Ta nahradí státní zařízení, které je v dezolátním stavu. Tamní úřady poslaly benediktinám v Tutzingenu a sv. Ottilii písemnou žádost, aby se ujali zřízení a vedení nemocnice. Stavební náklady představují 2,2 mil DEM a vnitřní zařízení 1,1 mil DEM. Řádu se dostalo ujištění, že nemocnice zůstane trvale v jeho vlastnictví. Na financování se má podílet dílo Misereor a jednotlivá německá biskupství.

* Na Ukrajině byly zřízeny čtyři nové katolické diecéze. Papež Jan Pavel II. to potvrdil písemně synodě ukrajinské církve na Ukrajině.

Část ukrajinského území, která spadala pod polský eparchát v Przemyslu, bude od Polska oddělena a přeměněna na samostatný eparchát v Drohobych-Samiru.

* Srbská pravoslavná církev protestovala u vojenských úřadů proti mobilizaci duchovních do srbské armády. Patriarchát dostává spoustu stížností, že duchovní jsou především o církevních svátcích povolávání na vojenská cvičení.

Nová jugoslávská armáda se chová jako za komunistické minulosti a nijak nezměnila svoji ideologii. Armáda nemá vůbec žádné pochopení pro duchovní poslání kněží. Z toho důvodu zakázala srbská pravoslavná církev svým duchovním nošení zbraní.

* Podle průzkumu, který provedla pensylvánská univerzita, se promítá v programech pro děti v americké televizi každou hodinu průměrně 32 násilných činů. Podle dobrozdání americké psychologické společnosti dvanáctileté dítě uvidí v televizi na 18000 vražd. Skupina německých politiků sledovala od pátku do soboty 24 kanálů komerčních vysílačů a byla zděšena touto podívanou. Některé kanály vysílají pro děti již od 5 hodiny ráno. Majitelé koncesí mají dostatek prostředků a vlivu, aby zabránili jakémukoliv praktickému omezení svých programů.

* Řížský arcibiskup Janits Pujats označil za největší nebezpečí pro litevskou církev pronikání západních sekt. "Svoboda má i své stinné stránky" prohlásil arcibiskup. "Hříchy Západu" se šíří na východ a významnou roli při tom hraje televize. (podle Tygodnika Powszechny)

* Tiskový mluvčí Svatého stolce J. Navarro-Valls oznámil, že již delší čas

probíhá intenzivní jednání mezi Čínou a Vatikánem s cílem normalizovat vztahy mezi oběma státy.

* Spolkový správní soud ve SRN rozhodl na žádost rodičů vyznávajících islám, že jejich dcery chodící do školy jakéhokoliv stupně nesmějí být nuceny v hodinách tělesné výchovy cvičit spolu s chlapci. Islám společně tělesné cvičení mužů a žen nepovoluje.

* V Německu pracovalo v tomto roce legálně asi 30 000 českých občanů, nelegálně 150 000.

* Ruské úřady předaly do USA záznamy dokazující, že severní Vietnam v době vietnamské války držel v zajetí o několik stovek amerických válečných zajatců víc než oficiálně přiznával.

Z DOMOVA...

* Výkonný místopředseda Moravskoslezské zemské organizace KDU-ČSL dr. Libor Ambrozek na tiskové konferenci v Brně prohlásil, že vítá nejnovější úsilí ODS jednat o církevním majetku přímo s církvemi a ne s politickými stranami křesťanské orientace. Dr. Ambrozek řekl, že ODS se tak nabízí možnost poznat širší této problematiky "z první ruky" a ne zprostředkovaně.

* Podle informací české policie došlo v České republice v prvním pololetí letošního roku k 665 krádežím v kostelích a kaplích. Znamená to proti stejnému období loňského roku vzrůst téměř o 25 procent. V tomtéž období došlo také k 232 případům krádeží na hřbitovech.

O BUDOUCNOSTI CÍRKVE

Symposium Rady evropských biskupských konferencí v Praze - Suchdole se zabývalo tématem "Žít evangelium ve svobodě a solidaritě". Jádrem setkání byly diskuse ve skupinách o situaci církve a společnosti v jednotlivých zemích. Symposia se účastnilo na sto biskupů, přibližně stovka kněží a řeholníků a laičtí delegáti ze třiceti evropských zemí.

Hlavní náplní jednání byla problematika svobody a solidarity především v bývalých komunistických zemích. Přítomní delegáti konstatovali, že většina lidí sice přijímá svobodu, nenaučila se však dosud spojovat s ní vlastní iniciativu. Nadále přetrvává snaha setrvat pod krytem všeobjímající státní péče. Po rozpadu stísněného prostoru totalitní společnosti se lidé zmocnila nejistota, v určitých vrstvách existuje i očekávání pevné ruky nebo silné autority. Dává se přednost jistotě před svobodou.

* Varšavská prokuratura podala žalobu na bývalého ministra vnitra Macierewicze, který loni v červnu odevzdal vedení parlamentu seznam bývalých konfidentů komunistické tajné policie UB. Macierewicz údajně porušil státní tajemství.

* Soud v australském Sydney vyměřil dva měsíce podmíněně novináře z listu Sydney Morning Herald za to, že odmítla uvést policejní zdroje, jež citovala v článku o korupci. Je to již šestý případ soudu s novinářem za tento přečin.

* V Římě zemřel nejstarší kardinál Ferdinand Antonelli ve věku 96 let. Kardinálské kolegium čítá nyní 150 členů, z nichž jen 109 je mladších 80 let a může se účastnit volby papeže.

* V letošním roce se cena vodného a stočného v České republice nezvýší. Od 1. 1. 1994 dojde však na mnoha místech ke zvýšení ceny pro velkooběratele. Pro malooběratele zůstanou nadále stejné.

* Ministerstvo vnitra rozhodlo vydat rodový majetek hraběnce Josefe Podstatské - Lichtensteinové. Jedná se o zámeček ve Velkém Meziříčí, 4 000 ha lesů, 268 ha rybníků a 300 ha půdy.

* Izraelský velvyslanec v ČR Joel Sherr označil postavení Židů v otázce restitucí za naprosto nemorální. Mluvíci KDU-ČSL J. Orel sdělil, že arizovaný židovský majetek nemůže být předmětem restituce, Židé však by měli být odškodněni. Problematika jejich odškodnění měla být řešena podle J. Orla už dávno.

Solidarita je potom nástrojem, který umožní dát jistotu i ve svobodě. Musí to však být jistota jiná než jistota totalitního režimu, jistota založená na spravedlnosti. Křesťané by měli prosazovat, aby odpovídající a života důstojné prostředky dostávali i ti, kteří ne vlastní vinou nemohou v tržním systému na trhu nic nabídnout. Nelze se spokojit jen s charitativní péčí, je třeba, aby stát pamatoval především na rodiny s více dětmi a účinným sociálním opatřením zabránil jejich existenčnímu ohrožení.

Setkání na sympoziu v Praze označil arcibiskup mons. Miloslav Vlk jako plodné. Za zvlášť důležitou považuje společnou modlitbu a slavení Nejsvětější oběti. Přesto někteří delegáti ze západních států přednášeli kontroverzní požadavky týkající se "větší svobody" uvnitř Církve.

SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ O BOHU JAKO POSLEDNÍM CÍLI

Člověk byl učiněn k božímu obrazu, přičemž obrazem rozumíme bytost rozumovou, svobodnou v rozhodování a rovněž schopnou rozhodovat o sobě. Poté, co sv. Tomáš pojednal o vzoru, tj. o Bohu, je třeba pojednat o jeho obrazu, tj. o člověku. Vystává nutnost, aby bylo pojednáno o posledním cíli lidského života a pak o tom (o ctnostech a neřestech), čím může člověk k tomuto cíli dojít, nebo se ho mýnit. Posledním cílem lidského života (pro který, ať už vědomě, nebo nevědomě, všechno děláme) je štěstí neboli blaženost. Dokonalá blaženost je možná teprve v nebi a záleží ve vidění Božího bytí (Jan 17,3). Ale již na tomto světě je možná nedokonalá blaženost z Boha. Blaženost totiž je dokonalá a dostačující dobro, které vylučuje jakékoli zlo a naplňuje každou touhu či přání. Tato blaženost v plném smyslu slova není na tomto světě možná např. proto, že i když by se nám v tuto chvíli dařilo zcela dobře, nevíme, co přijde v příští chvíli. Avšak tento život nemůže dát

všechno, po čem naše duše touží. Rozum totiž touží po veškeré pravdě a vůle touží po veškerém dobru, tj. toužíme vidět Pána Boha tvář v tvář. V Goethově Faustovi je pěkně ukázáno, že na tomto světě nemůže být naplněna veškerá lidská touha. V Goethově Faustovi se totiž Satanu nepodaří splnit smlouvu o Faustovu duši a dát mu všechno, po čem touží. Nepodaří se mu to už proto, že je to nemožné. Život, který nám P. Bůh dal, je nesmírný dar právě pro tuto slavnou blaženost, kterou můžeme získat. Bůh nás stvořil z lásky. Slzavé údolí samo o sobě nám vždy neukazuje bezprostředně tuto Boží lásku, ale ukazuje cíl, k němuž slzavé údolí může vést. Sv. Augustin napsal, že by P. Bůh nikdy nepřipustil žádné zlo, kdyby nebyl schopen a kdyby nechtěl z každého zla učinit nějaké dobro. Někdy se lidé děsí: Jak se dobrý a všemohoucí Bůh může dívat na tolik zla na světě. Může se dívat, poněvadž ví, že vše dobře dopadne.

Připravil PhDr. JUDr. K. Večerka

SEKTY A KATOLICKÁ CÍRKEV LES SECTES ET L'ÉGLISE CATHOLIQUE

Římský dokument, Cerf 1986

Jean Vernet, federální vikář diecéze Montauban a pověřenec francouzské biskupské konference pro otázky, týkající se nových náboženských hnutí.

Závěr, str. 76: Proč se lidé obracejí k východním náboženstvím?

Skutečnost je taková: Bez ustání vzrůstá přitažlivost Východu počínaje buddhismem až ke školám jógy, zenu a transcendentální meditace. Sari a indické šaty konkurují jeansům a koženým bundám. A bláznění za náboženstvím Indie jde ruku v ruce se ztrátou náklonnosti k duchovním hodnotám Západu.

Proč?

Pro Inda je náboženství záležitostí zkušenosti a osobního zážitku a ne dogmatu. To, po čem Ind pátrá ve svém náboženském hledání, je spiritualita a ne kredo nebo doktrína.

Je to moudrost. Jeho široce vlivný a neodmítavý přístup je právě to, co mnoho lidí dnes vysoce oceňuje. Dnešní generace je citlivá na bezprostřední osobní zážitek. Guru Maharaj a východní gnoze nepředkládají doktrínu, ale přímý zážitek určitého rozchevňování duše.

Také dialog s věřícími nadšenci o doktrínálním obsahu jejich víry je těžký. To jim "neříká" nic. Všechny námítky, které jim můžeme dělat "ve jménu Pravdy křesťanského dogmatu" je naopak utvrdí v názoru, že všechno toto je rozhodně spojeno

s minulou zašlou dobou, se zcela cizím světem, s jinou generací.

"Duchovní pohostinnost" hinduismu tedy plodí synkretismus. A mladý křesťan znovu objevuje Krista po boku Buddhy, Krišny a Mohameda v novém náboženství New Age. Tato "doktrínální snášlivost" nachází velký ohlas u mnoha mladých lidí. Odmítnutí "dogmatismu" je okamžité: "Proč všechny tyto rozdíly mezi náboženstvími? Všechna náboženství mají přece stejnou cenu! Dejme dohromady to, co nás pojí. Jen dogmata rozdělují lidi."

Náboženské války, náboženské klatby byly nesmyslem. Ať tedy naši cestou se stane nenásilí, které se postaví proti zbrojení a studené válce. Hnutí za nenásilí má svou nynější kolébku v Indii s Gándhim (o němž se však neví, že je objevil pomocí Evropy skrze Tolstého). A to je jeden z darů nových kultur.

Je však potřeba dívat se na věc zblízka a nebyť příliš hloupý a nechat se vést.

Je pravdou, že všechna náboženství v sobě ukrývají částku Pravdy. Ale je třeba slepit a rekon-

RANNÍ MODLITBA PAPEŽE JANA XXIII.

Nebeský Otče, děkuji Ti, že jsem si odpočinul a opět se probudil. Je to Tvůj dar. To, co je mou povinností, chci dnes od rána do večera plnit tak, jak to dělával Tvůj jednorozený Syn. Všude, kam přišel, zanechal po sobě jen dobro. Každého, s kým se setkám, mi posíláš do cesty, abych v něm poznal svého bratra. Ve všem, co udělám, co promluvím, ať se mi zjeví láska, kterou Kristus všechny objímá. Ať mám pro každého dobré slovo dřív, než se rozejdeme.

Ať mám cit pro druhé a myslím víc na ně než na sebe. Prosím Tě, ať se vždy ovládnou, ať ze mne není mrzout, ať jedním laskavě a srdečně. Ať ve mně zbude i jiskřička humoru, kterého je tolik zapotřebí. Od Duchů sv. si vyprošuji Tvou milost, která by mi k tomu všemu pomáhala. A ještě jedno - dovol, abych prostřednictvím Panny Marie přivedl každého aspoň o krůček blíž k Tvému Synu. Můj Bože, vše pro Tebe, s Tebou a v Tobě. Amen.

"Já vím, že Bůh existuje, ale já ho musím popírat a nenávidět, neboť jedině tenkrát se cítím jemu podobný, to znamená jako stvořitel, jenž sám svým slovům uděluje účinnou moc. Proto komunismus musí začít u ateismu. Náš nepřítel je Bůh. Nenávist Boha je počátek moudrosti." K. Marx
Cit. Marx-Engels: *Historisch-kritische Gesamtausgabe*, str. 50

struovat celou rozbitou vázu, z níž každý kousíček propouští jeden odstín světla. Tak odhalíme původní plán. Ne tím, že smícháme pel mel střepiny, jak to dělají synkretisté. Jestliže to neuděláme, bude váza neprůhledná.

Přiznat, že všechna náboženství si jsou rovna, neznamená snad připustit, že žádné nakonec nestojí za námahu?

A dogmata? Jsou snad hrází? Anebo stupni schodiště, po nichž si bezpečně vystoupíme výše?

Určitá duchovní "tolerance" riskuje, že degeneruje v jemnou intoleranci. Dynamismus hinduistických sekt je často spojen s nadějí, že tento vše zahrnující a přívětivý postoj bude všeobecně přijat a stane se světovým náboženstvím. To je také duch, který podněcuje nová náboženství, aby se představovala jako světová pro novou éru světa (New Age). přel. F. Maliňák

DYBA: NEONACISMUS PLODEM BEZBOŽNOSTI

Arcibiskup z německého města Fulda mons. Johannes Dyba ostře odsoudil nedávný pochod neonacistů tímto městem. Před osmi tisíci poutníky prohlásil, že vzrůst neonacismu v Německu je projevem mravní degenerace národa. Ta je způsobena odpadem od víry, bezbožností a přehnanou sebekritikou církve zevnitř, která přestává být sebekritikou a stává se sebezničením. Tím církev ztrácí schopnost ukázat mnoha hledajícím lidem smysl života..., řekl fuldský arcibiskup.

SYMPATIZANTŮ STÁLE VÍC

Německý katolický týdeník Tag des Herrn u příležitosti 25. výročí encykliky Pavla VI. "Humanae vitae" napsal, že navzdory silným kritickým hlasům počet lidí, kteří myšlenky encykliky přijímají kladně, vzrostl. Přispěly k tomu prokazatelně negativní vedlejší účinky antikoncepčních pilulek, jakož i abortivní působení značné části antikoncepčních prostředků. Rovněž tak se oceňuje, že papež a církev měli a dosud mají na rozdíl od celé řady jiných organizací odvalu říci k této problematice jasné a nedvojsmyslné "až sem a dost...!"

TICHÁ ISLAMIZACE V LIBANONU

Biskup maronitské církve (sjednocené s Římem) v Libanonu Bechara Rai varuje, že v této zemi, v níž křesťané tvoří jednu polovinu obyvatelstva a muslimové druhou, dochází k nenápadné, tiché, zato však důsledné islamizaci bez povšimnutí světových masmédií. Ačkoliv v Libanonu dlouho platila zásada naprosté rovnoprávnosti křesťanů a muslimů, teď nastupuje postupně, ale systematické propouštění křesťanů ze státní správy a vedoucích míst a jejich nahrazování mohamedány. Krom toho jsou čím dál častěji křesťané administrativním tlakem donucováni prodávat své pozemky a živnosti.

SETKÁNÍ

Vzájemná posila, ale ne odněti Kříže.

(C. Puzzolo)

*"Maria se setkala s Ježíšem,
ale neodejmula mu jeho kříž..."*

*My však tak často přicházíme -
plní falešných očekávání - a pak
bědujeme, že nejsme vyslyšeni..."*
(P. Slavko Barbaric, 28. 3. 88)

*Svěřujeme raději
každý svůj problém
každou starost i kříž jejím rukám
a jejímu srdci: "Tak, jen tak
budeme mít radost v srdci!"*

*A "prosme o dar modlitby:
aby naše modlitba byla taková,
jakou jí Pán od každého z nás
očekává!" (P. Petar, únor 91)*

VYPADÁŠ TĚHOTNÁ

*ve svém širokém plášti... Jistě: za pár hodin - pod křížem - Jan,
a s ním, za ním každý z nás, až do konce času...*

Mustíš být PANNA, abys byla schopna takového Mateřství!

*Pozoruj Tvé a Ježíšovy ruce a napadá mi jen jedno slovo: NĚŽNOST.
A přece, jaká síla, odhodlanost a odevzdanost je ve vašem vzájemném
gestu!*

*JEŽÍŠŮV KŘÍŽ mi tu připomíná meč, o němž Ti kdysi hovořil Simeon. Meč,
který nabyl váhy a rozměrů kříže...*

*Kříž-meč, který jakoby přicházel z nebe, namířen přímo do Tvého srdce.
A Ježíš jakoby ho přidržel, aby se snad nemínil cílem...
On dobře zná svou Matku, ví, co jí může naložit!*

Pozoruj vaše okolí: NÁSILÍ!

*Za Tebou diskuse, otázky a rozumování bez konce; jakoby říkali:
"Co s touto ženou?"...*

*A za Ježíšem hrubé násilí jehož obětí jste oba, On i Ty;
za každou cenu Ho chtějí odtrhnout od Matky...*

*TERĚN, na němž se to vše odehrává je skalnatý, a výrazně členěný.
Pozoruj, kde a jak tu stojí ten slák, který vás chce rozdělit:
jednou nohou na vertikále spolu s Ježíšem, ale v PROTISMĚRU;
a druhou nohou na odpadajícím svahu...*

Ježíši, odpusť a smiluj se!

*Maria, pomoz! - Vždyť dnes jako včera (a i když studovali teologii), "ONI
NEVĚDÍ, CO ČINÍ!"*

MARIA, co tě drží na nohou uprostřed toho všeho?

*Kdo je ta klečící zdatná žena za tebou, která Tě celou podporuje a jejíž
vztažená ruka jakoby čekala na okamžik, kdy Tě zachytit?*

*Je to snad Magdalena? Jsme to snad my, kterým jsi tolikrát řekla
"potřebuji vás"? -*

*My však Ti můžeme přispět jen svou ubohostí, zatímco zde vidím něco
nesmírně silného...*

(pokračování na následující str.)

Není to spíš TVÉ VLASTNÍ FIAT, stále živé, přítomné a aktivní, láskou a milostí vyrostlé do zdatné plnosti odevzdanosti, odolnosti a síly?

Tuším, že ano: jediné ono Tě uschopňuje stát, pevná, zde a vždycky spolu s Ježíšem a spolu s Ním až do konce času uskutečňovat dílo našeho vykoupení, dílo naší výchovy a naší věčné i časné záchrany.

MARIA,
naše Matko a Královno míru, DÍKY!

POMOZ a pomáhej nám, aby den ze dne, aby víc a víc každé naše ANO se podobalo Tvému FIAT!

Tato "meditace" vznikla při několikerém tichém vnímání "4. Zastavení", jak je vyobrazil italský umělec Carmelo Puzzolo ve své "Křížové Cestě", umístěné v Medjugorje podél pěšiny na Kříževac.

Modlitba P. Slavko Barbariče OFM k tomuto čtvrtému zastavení:

JEŽÍŠI,

právě když jsi tak ukrutně trpěl,
dostalo se Ti veliké posily.
Setkal jsi se, oči v očích,
se svou Matkou, která šla za Tebou.
Její blízkost se teď stala
skutečným setkáním.

Ona neodejmula s tvých ramenou
kříž, ale pro Tvou další cestu
to bylo důležité setkání.

Maria, tento okamžik se stal
možným, protože jsi byla věrná
a protože jsi necouvla
před osobním utrpením,
ani jsi se nebála
vidět utrpení svého Syna.

Díky, že svou něžnou rukou, svým
pohlazením jsi Mu dodala odvahy.
Díky Ježíši, že jsi s něžností
odpověděl na něžnost své Matky.
Ty jsi věděl, kolik trpí.

Ježíši a Maria, díky
za vaši společnou cestu utrpením!

Ježíši, spolu s Marií Tě nyní
prosím za všechny otce a matky,
kteří trpí kvůli svým dětem.
Prosím Tě za ty, kteří se už
nemohou setkat, protože jim v tom
brání lidské nespravedlnosti
a pronásledování.

Prosím Tě i za ty, kteří se už
setkat nechtějí, protože v nich
úplně vymizely láska a důvěra.

Maria, drahá Matko,
polož svou laskavou ruku
na všechny, kdo Tě hledají,
ale i na ty, kdo Tě nehledají...
Vždyť je tak bolestné,
být bez Matky.

Vypros všem matkám,
aby byly věrné svému mateřství.

Obejmi a obnov
každého z nás a celou církev,
vždyť Církev v Tobě vidí
Hvězdu poslední záchrany.
AMEN!

(z knižky vyd. v Medjugorje:

"Via crucis - s Ježíšem a Marií ke Golgotě a Zmrtvýchvstání")

CO OD NÁS P. MARIA OČEKÁVÁ:

"Děkujte neustále Bohu, že mi dovolil, pomoci vám. Děkujte Mu za všechno. Nežádám od vás mnoho: jen abyste se otevřeli Ježíšovi. Nezáleží mi tolik na tom, aby bylo ctěno mé jméno; ale záleží mi na tom, abyste poznali, jak podstatné je vaše vykoupení a jak nezbytný je Ježíš pro váš život. Denně, neustále se musíte modlit, abyste pochopili moji lásku a lásku, kterou vám dává Ježíš, váš Bratr..."

(modl. skup., 4. 8. 87)

Jindy P. Maria řekla:

"Ctíte mě zpěvy a květinami, já však si přeji, abyste ctili Ježíše svým životem."

Zamysleme se ve světle těchto slov nad naší "láskou k P. Marii"!

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLÍTKY

doporučené Sv. Otcem
na říjen 1993

1. úmysl všeobecný

Abyste nová evangelizace - ve věrnosti k učení církve - zahrnovala též sociální oblast

2. úmysl misijní

Abyste všude bez překážek pokračoval dialog mezi křesťany a moslimy.

3. úmysl národní

Za pravdivé vztahy v manželství a v rodině.

RADOST

Co je to radost, to dobře víš. Nemůžeš ji ani zvážit, ani změřit. A přece radost vidíš. Třeba na tváři své maminky. Tvář člověka je jako výkladní skříň srdce.

Když se na někoho usměješ, je to víc než dlouhé mluvení. Říkáš tím: Mám tě rád, buďme přátelé.

Proto malá Terezička Ježíšova říkala, že nebe je proto nebem, že tam nepotkáme žádnou mrzutou tvář.

Jednou jsem dostal k svátku dárek. Byl to balíček s nápisem: "Lék proti špatné náladě." V balíčku jsem našel kapesní zrcátko. Na zadní straně bylo napsáno: "V nebi nejsou žádné mrzuté tváře." A příložený návod k použití říkal: "Tříkrát denně pohlédni na obě strany."

Radost, to je pravá podoba nás, křesťanů.

Kdybich byl papežem, dal bych za usmání odpustky.

Kdybich byl prezidentem, založil bych nový řád: medaili za humor.

P. L. Simajchl

TELEGRAFICKY

Medjugorje - Během velmi soustředěné mše svaté, bez účasti kamer a novinářů, požehnal P. Slavko sňatku Marie (Pavlovičové) a Pavla. Shromáždění očekávalo nádherné překvapení: Panna Maria se zjevila ne v obvyklou hodinu, ale po sv. přijímání. Krásný svatební dar a malé znamení nebe o svátosti manželství před Bohem.

Sr. Emmanuel

PLÁNOVANÉ RODIČOVSTVÍ - PROKLETÍ RODIN

Mezinárodní organizace pod názvem "Plánované rodičovství", založená před válkou v USA má pověst "humánní" instituce. Americký benediktin Paul Marx, aktivista protipotratového boje, strhává nemilosrdně, ale pravdivě této organizaci masku humanity. Uvádíme jeho článek v překladu Lucie Cekotové ve dvou pokračováních. Je aktuální zejména proto, poněvadž tato společnost působí už také u nás a k jejímu programu se hlásí též známý sexuolog dr. Radim Uzel, jenž byl zvolen předsedou české odbočky této organizace. "Plánované rodičovství" se tváří přátelsky. Ale jaké je pod touto maskou, ve skutečnosti? Jaké jsou jeho motivy?

Liberální maska

Ve Spojených státech se 'Plánované rodičovství' těší pověsti liberální organizace oddané věci pokroku. S tím ovšem může vystačit jen proto, že jeho činnost není dobře známa. Ví se o podpoře, kterou Plánované rodičovství poskytuje potratu na celém světě, ale zbytek je znám podstatně méně. Plánované rodičovství pracovalo pro utiskování černochů, rušení sociálních programů, rozbíjení odborových organizací, zneužívání postižených a dokonce porušování práva rozhodnout o tom, zda a kdy mít děti.

"Vláda ať se jde vycpat!"

Názor zakladatelky Margaret Sangerové na péči o chudé byl pobuřujícím způsobem nelidský. V jednom typickém útoku na sociální síť napsala: "Tyto rychlé, komplexní, vzájemně spojené organizace zaměřené na kontrolu a šíření chudoby, nedostatku a veškerého hrožícího zla, které pramení z této zlověstně plodné půdy, jsou nejjistější známkou toho, že naše civilizace vychovala, vychovává a pečuje o stále vzrůstající počet defektních lidí, kriminálních živlů a závislých jedinců. Moje kritika se tedy netýká selhání filantropie, ale spíše jejího úspěchu."

Plánované rodičovství proti svobodným odborům

Za 18 měsíců, kdy polská Solidarita inspirovala celý svět, bylo Plánované rodičovství jedinou nekomunistickou organizací v západním světě, která obvinila následovníky Lecha Walesy z toho, že dělají zbytečné potíže.

Když síla Solidarity vzrůstala, charakterizovalo Plánované rodičovství situaci takto: "Při vzrůstající politické nestabilitě, ekonomické krizi a vzrůstajícím vlivu extremistických katolických organizací..."

Plánované rodičovství zaznamenalo, že polský ministr zdravotnictví byl "hrozbami okupace" (z potra-

tových klinik pozn. redakce) nucen, aby vypracoval dokument žádající omezení potratů. Zatímco zbytek Západu se modlil, aby Polsko bylo ušetřeno osudu Maďarska a Československa a aby sovětská armáda zůstala doma, vidělo Plánované rodičovství jinou "hrozbu okupace" - stávkou vsedě hnutí Pro život.

"Invalidy zabte!"

Snaha o ochranu a podporu postižených ve Spojených státech je zdrojem hrdosti mnoha lidí. Známé osobnosti - včetně sportovců, filmových hvězd a manželek politiků - často propůjčují své jméno i svůj čas sbírkám pro různé charitativní skupiny.

Ale shánění peněz na tuto pomoc vždy vyžadovalo mnoho práce a naráželo na dvě překážky. První (a nejrozšířenější) je obyčejná lhostejnost; abyste přinutili lidi pomáhat druhým, musíte získat jejich pozornost, dostat se až k jejich srdcím - a potom jejich pozornost a soucit udržet tak dlouho, dokud se nezaváží k pomoci. A každou chvíli může jejich pozornost získat někdo jiný.

Plánované rodičovství je vedoucí silou útoků proti postiženým. Margaret Sangerová v roce 1920 citovala Aristotelův návrh, aby se postižení nechali zemřít: "Ať je zákonem, že nic zmrzačeného se nebude žít."

Sangerová se starověkým pohánem vcelou souhlasila. Její vlastní názor byl jasný a hrdý: "Naše neschopnost segregovat slabomyslné, kteří se množí a je jich stále více... demonstruje náš pošetilý a extravagantní sentimentalismus."

Je faktem, že jádrem její práce byla eugenika, obskurní zkoumání způsobů, jak eliminovat "vadné kusy" lidské rasy. Před 2. světovou válkou bylo pro lidi na Západě těžké brát takové myšlenky vážně; odpor proti Hitlerově rasismu a pokusech na lidech je téměř univerzální. Je těžké věřit tomu, že Sangerová to myslela tak, jak to vyjádřila, když napsala: "**Kontrola porodnosti musí nakonec vést k čistší rase.**"

Většina lidí na laxním Západě zapoměla na významný fakt, že "kontrola porodnosti" byla původně synonymem pro eugeniku v akci. Je jen historickou náhodou, že propagandisté nezvolili místo ní termín "kontrola rasy". Slogan Sangerové a jejich přátel objasňuje původní význam těchto slov: "Více dětí od vhodných, méně od nevhodných - to je hlavní cíl kontroly porodnosti."

Protože jsou Američané velkorysí, zpravidla nechtějí věřit tomu nejhoršímu o lidech a organizacích. Zdá se nám těžké věřit, že zakladatelka vlivné americké organizace by mohla divoce odmítat pomoc slabým, zvláště když ji provází reputace za charitativní práci. Ale Sangerová, často považovaná za hrdinku svobody, napsala: "Inteligentní lidé mají na požadavek zvýšení porodnosti jedinou odpověď, a tou je žádat vládu, aby z našich zad nejprve sňala břemeno postižených a slabomyslných. Sterilizace těchto lidí je onou odpovědí."

Své odmítání pomoci postiženým brala smrtelně vážně a domnívala se, že tito lidé jsou řetězem spoutávajícím společnost. "Peníze, které by měly být použity na zvýšení standardu naší civilizace, jsou vyhazovány na udržování těch, kteří se nikdy neměli narodit."

Ve 30. letech existovala rozsáhlá spolupráce mezi americkými obháji kontroly porodnosti a rasisty Adolfa Hitlera. Organizace Sangerové vydala v roce 1933 zvláštní číslo časopisu *Birth Control Review*, v němž publikovala článek dr. Ernsta Rudina, jednoho z předních Hitlerových eugeniků. Rudin v něm vysvětlil význam, který má pro takovou práci pečlivá propaganda. V témže čísle Američan Paul Popence velebil Němce za jejich průkopnickou práci. Popence se domníval, že by Američané měli napodobit Němce a sterilizovat pro začátek deset miliónů lidí.

Úsilí zbavit se postižených sterilizací nebo přímo jejich zabíjením bohužel není záležitostí minulosti. Plánované rodičovství se dosud vě-

nuje eugenických úkolům. V celých diskusích o potratech a jejich financování v posledních 20 letech byly tzv. "těžké případy" nástrojem, kterého Plánované rodičovství používalo, aby dosáhlo svého. Obvykle zastánci potratů uvádějí tři druhy "těžkých případů": těhotenství ohrožující život matky (v USA tento problém už prakticky neexistuje), početí v důsledku znásilnění nebo incestu, a postižené děti nebo děti s genetickými nemocemi. Samozřejmě by se nemělo zabít žádné dítě; ale některá ospravedlnění tohoto zabíjení jsou zřejmější horší než jiná. V případě eugenických potratů se rozhodnutí zabít zakládá na chladnokrevném rozhodnutí o tomto určitém dítěti - právě toto není dost dobré na to, aby smělo žít. Vrazi neignorují dítě, nepředstírají, že zde není; zkoumají ho a rozhodují se zabít ho, protože je postižené nebo nemocné.

Argumenty týkající se zabíjení dětí jsou rovněž argumenty o tom, zda mají postižení právo na život. Ve většině případů je specifickým postižením, jehož se to týká, Downův syndrom.

Plánované rodičovství aktivně

prosazuje techniky pro vyhledávání a zabíjení postižených dětí před narozením. Například amniocentéza je v současné době standardem na mnoha místech USA: vystavuje rodiče testům, které mohou být použity pro ospravedlnění zabít jejich děti. Za to může z velké části Plánované rodičovství, které neopustilo svou eugenickou minulost.

Segregace nebo sterilizace

Donucování bylo vždy elementární součástí protilidské činnosti Plánovaného rodičovství. Jeho zakladatelka Margaret Sangerová prohlásila drze: "Nechte dysgenické skupiny (lidi se špatnými geny), aby si vybrali mezi segregací a sterilizací."

Navrhla Americký dětský kodex, který obsahoval následující návrhy:

Článek 4. Žádná žena nebude mít legální právo porodit dítě, žádný muž nebude mít zákonný nárok stát se otcem bez povolení k rodičovství... **Článek 6.** Povolení k rodičovství platí maximálně pro jeden porod.

Ve 30. letech Plánované rodičov-

ství velebilo nacisty za jejich efektivní a "pokrokovou" populační politiku.

Na mezinárodním jednání o populačních problémech, které se konalo v Bangladéši v roce 1969, se v memorandu Fredericka Jaffa, viceprezidenta americké větve Plánovaného rodičovství, uváděla celá řada násilných metod redukce populace, včetně nucených potratů a nucené sterilizace.

Podpora nucených metod se neomezuje na minulost Plánovaného rodičovství. Když byl předložen čínský populační program svět reagoval zděšením - kromě Plánovaného rodičovství. Plánovaného rodičovství tento program bez ustání obhajuje a velebí čínskou vládu za její odvahu a efektivitu.

Čínský program zahrnuje kontrolu menstruačních cyklů vládou (neboli komunistickou stranou), násilné zavádění nitroděložních tělísek, násilné sterilizace, násilné potraty a zabíjení novorozenců holčiček, které je sice ilegální, ale široce rozšířené. Reakci Plánovaného rodičovství je neustálá chvála.

(pokračování v příštím čísle)

Otázky a odpovědi:

CO JE TO EXKOMUNIKACE?

Co to ve skutečnosti znamená?

S.K., čtenářka z Hané

"Exkomunikace je jedním z církevních trestů. Použití církevního trestu je krajním prostředkem, když se miji účinkem jiné, to znamená rady, napominání, povzbuzení, příklady a další. Církevní tresty se týkají pouze věřících, kteří ukončili 16. rok života a plně vědomě a dobrovolně se dopustili přestupku ve smyslu církevním, to znamená zvnějšku narušili zákon nebo příkaz Církve. Přestupkem podléhajícím církevním trestům nejsou tedy myšlenky a záměry, i když mohou být hříchem, za který jejich nositel ponese odpovědnost před Bohem. Církevní tresty se týkají pouze a výlučně dokonaných činů. Dělíme je na tresty nápravné nazývané cenzurami a tresty kající.

K nápravným trestům patří exkomunikace, interdikt (zákaz) a suspenze (sesazení). Jejich cílem je náprava a polepšení viníka. Kající tresty směřují především k vykonání dostiučinění za spáchaný skutek.

Jejich hlavním cílem má být dobro církevního společenství, jež bylo nějak porušeno.

Církevní tresty jsou dvojího typu. První následuje okamžitě po vykonání přestupku, aniž by ho vyhlásil nějaký církevní soud. Říkáme tomu církevní trest "ipso facto". Druhým typem jsou církevní tresty uložené příslušným církevním soudem.

Exkomunikace je nejtěžším církevním trestem, lidově je nazýváme též klatbou. Spočívá na vyloučení (lat. excommunicare - vyloučit ze společnosti) pokřtěné osoby z účasti na životě církevního společenství. Znamená to, že exkomunikace zabráňuje dotyčnému využívat práva, jež vyplývají z členství v Církvi. Exkomunikovaný - pokud je duchovním - nesmí sloužit mši svatou ani vysluhovat věřícím svátostmi a svátostinami. Když je laikem, nemůže přistupovat ke svátostem, nesmí vykonávat služby v církvi, což znamená, že nemůže dělat lektora ani ministranta ani nesmí řídit nějaký církevní úřad. Rovněž tak nemůže být křesťanem ani biřmovacím kmo-trem a nemůže mít církevní pohřeb.

Exkomunikace je ukládána skutečně jen za velmi těžké přestupky. Jsou to zneuctění Nejsvětější svátosti, užití fyzického násilí vůči papeži (uvěznění, únos, zbití, pokus o vraždu atp.), porušení zpovědního tajemství, odpad od víry (například když v komunistické éře někdo napsal na úřad, že tak zvané vystupuje z Církve) a interrupce. Je třeba vědět, že hřích zabít nenarozeného dítěte nese s sebou exkomunikaci "ipso facto", tedy žádný církevní soud nemusí vynášet rozsudek, exkomunikace platí okamžitě od chvíle vykonání přestupku. Týká se nejen matky zabitého dítěte, nýbrž i lékaře a veškerého zdravotnického personálu, jenž při tom asistuje, jakož i rodinných příslušníků matky, kteří ji k potratu naváděli nebo nutili. Tak to stanoví kodex církevního práva v kánonu 1398.

Exkomunikace pomíjí okamžikem nápravy postiženého. Ve chvíli, kdy viník přistoupí ke svátosti smíření, lituje svého skutku a dá najevo kající smýšlení, získává právo na sejmutí církevního trestu. Jinak je třeba ještě vědět, že exkomunikace není vyloučením z církve jak se někdy mylně říká, pouze vyloučením z účasti na životě církevního společenství, které pomíjí nápravou toho, kdo se skutku nesoucího s sebou exkomunikaci dopustil."

Otec Antonín

7. ŘÍJEN - PANNY MARIE RŮŽENCOVÉ - PAMÁTKA

Tuto památku zavedl náš předchůdce po slavné bitvě u Lepanta, kdy byla zachráněna křesťanská kultura Evropy.

Nejednou jsme poukázali na význam modlitby růžence, zvlášť ve vážném a úzkostném čase velikého nebezpečí jsme uveřejnili okružní list Christí Matri, aby se vroucně vzývala růžencová Panna Maria a tak dosáhl a vrchovaný dar míru. Tuto výzvu jsme obnovili v apoštolské exhortaci: *Reccurens mensis* octobris 7. října 1969, v níž jsme připomněli 400. výročí apoštolského listu *Convenerunt Romani Pontifices*, v němž náš předchůdce Pius V. vysvětlil modlitbu růžence a dal jí její tradiční podobu. Náš stálý zájem o růženec bl. Panny Marie, který je nám tak velmi drahý, nás přivedl k tomu, abychom pozorně sledovali debaty a návrhy, které o něm proběhly na posledních kongresech, které se konaly v těchto letech, o pastorálním významu růžence v našich časech. Tyto sjezdy uspořádala některá sdružení a osoby, kterým velmi záleží na rozvoji růžence. Byli na nich přítomni biskupové, kněží, řeholníci i laici, vynikající osvědčenými pastorálním citěním, které si zasluhuje důvěru a úcty. Mezi nimi vyznamenáváme zvláštní zmínkou sv. Dominika a jeho duchovní syny, kteří jsou už odedávna správci a horlители této blahodárné a velmi spasitelné pobožnosti. K těmto sjezdům se přidružil historický výzkum, kterým se hledala původní podoba růžence. Pravda, ne s archeologickými úmysly, ale proto, aby se zjistil jeho původ, aby se poznala jeho původní síla a jeho prvotní složení. Z těchto sjezdů a výzkumů zřetelněji vynikala původní povaha růžence a lépe se poznaly i jeho podstatné složky a jejich vzájemná souvislost. Např. zřetelněji vynikla rozjímavá povaha růžence. Vždyť růžencová tajemství se čerpají z evangelia, když se připomíná radostné andělské pozdravení a zbožný souhlas Marie. Dále opakováním radostného andělského pozdravení se předkládá jedno ze základních tajemství evangelia, tajemství vtěleného Slova, o němž Maria uvažuje ve zvlášť důležité chvíli, když jí anděl zvěstoval poselství. Je tedy růženec evangelijní modlitba a tak ji nazývají více než v minulosti duchovní pastýři a vědeckí pracovníci. Kromě toho se lépe pochopilo, jak růženec popořádku rozvíjí a ukazuje, jakým způsobem se slovo Boží z vnitřního rozhodnutí Božího začlenilo do lidských osudů a uskutečnilo vykoupení lidstva. Vždyť v růženci se vhodně popořádku ukazují základní spasitelné události, které se uskutečnily v Kristu, od panenského početí Slova a tajemství Ježíšova dětství až po vrcholné velikonoční události, tj. požeňané umučení a slavné vzkříšení a jejich účinky v rodící se Církvi o letnicích a v samé Panně Marii, když po pozemském vyhnanství byla s tělem i duší vzata do nebeské vlasti. Pochopilo se i to, že rozdělení růžencových tajemství do třech skupin plně odpovídá časovému postupu události a zvlášť předkládá způsob, jak se původně vira hlásala. Kromě toho se tajemství Kristovo překládá tímtež způsobem, jak je chápe sv. Pavel v listě k Filipánům, v němž oznamuje ponížení, smrt a povýšení Ježíše Krista. Růženec

se tedy opírá o evangelium a jeho středem je tajemství vtělení a lidského vykoupení. Proto je to, konec konců, christologická modlitba, vždyť nejvládnější složka růžence, litaniové opakování andělského pozdravení, mění se na ustavičnou chválu Kristovu. Na Krista, jako na nejvyšší metu, se vztahuje andělovo poselství a pozdrav matky Jana Křtitele: Požeňaný plod tvého života. Ano, opakování zdrávasů je jakoby osnova, na které se rozvíjí rozjímání o tajemství, neboť Ježíš, který se připomíná v každém tajemství, je tentýž, kterého popořádku připomínají jednotlivá tajemství. Je to Syn Boží, Syn Marie, který se narodil v betlémské jeskyni, kterého Matka obětavovala v chrámě. Dále ho představuje jako chlapce, kterému záleží na tom, co patří jeho Otcí. Představují ho jako Vykupitele lidí ve smrtelných úzkostech v getsemanské zahradě, bičovaného a korunovaného trním, obtíženého křížem a umírajícího na Kalvarii. Jako vzkříšeného z mrtvých a vstupujícího do slávy Otcovy, aby poslal dary Ducha svatého.

Je všeobecně známo, že podle dávného zvyku se v každém zdrávasu za jméno Ježíš vkládá doložka, připomínající předkládané tajemství, aby se tak napomáhalo rozjímání a mysl se shodovala s hlasem. Tento zvyk se v některých krajích podnes zachovává.

Dále je třeba připomenout vedle účinků růžence jako modlitby chvály a prosby i jinou její podstatnou složku, tj. rozjímání. Bez něho je růženec tělo bez duše a vystavuje se nebezpečí, že se jeho recitování stane roztržitým a bezduchým opakováním formulek, které je v rozporu s tímto napomenutím Krista: Když se modlíte, nebuďte jako pohané. Myslí si totiž, že budou vyslyšeni pro svou mnohomluvnost. Růženec je totiž svou povahou klidné recitování, jakousi zamyšlenou zdlouhavostí, která modlíci mu se usnadňuje rozjímání o tajemstvích Kristova života a nazírat na ně jakoby srdcem té, která byla Pánu ze všech nejbližší. To zpřístupňuje vystižené bohatství těchto tajemství.

Současný vědecký výzkum dále umožňuje důkladněji pochopit vztahy mezi liturgií a růžencem. Na jedné straně se stalo zřejmějším, že je třeba růženec pokládat téměř za výhonek, který vyrostl vedle kmene posvátné liturgie. Proto ho nazvali žaltářem Panny Marie, neboť jeho pomocí se i prosti věřící mohou přidružit ke chvalo zpěvu a prosebné modlitbě všeobecné Církve. Na druhé straně neuniklo pozornosti, že se to stalo koncem středověku, tedy v době, kdy liturgický duch byl v úpadku a věřící se do jisté míry vzdálili liturgii a oddávali se vnějším citovým projevům zbožnosti ke Kristu jako člověku a přeblahoslavené Panně Marii. Teprve v nedávném čase se mohlo stát, že někteří žádali, aby se růženec zařazoval mezi liturgické obřady, zatímco jiní - ve snaze vyhnout se pastorálním omylům minulosti - modlitbu růžence neprávem opovrhovali. Dnes možno tuto otázku lehce rozřešit. Ve světle učení 2. vatikánského koncilu konstituci o liturgii.

Podle tohoto učení liturgické úkony

a pobožnost růžence není dovoleno stavět proti sobě, ale nelze je ani klást na roveň. Každý modlitební projev je tím vydatnější, čím více si zachovává svůj původní účel a charakter. Po ustálení přednostního místa liturgických úkonů, nebude těžké uzнат růženec za pobožnost, kterou je snadno dát do souladu s posvátnou liturgií. Neboť růženec stejně jako liturgie má stejnou povahu, žije se Písmem sv. a je úplně zaměřen na Kristovo tajemství. Vzpomínka - anamnesa - posvátné liturgie a rozjímavé připomínání tajemství růžence, i když jsou modlitbami různého druhu, přece se vztahují na táz spasitelná tajemství, která uskutečnil Kristus. Liturgie pod způsoby znamená zpřítomňuje a činí účinnými největší tajemství našeho vykoupení. Růženec zbožným uvažováním vyvolává v myslí modlíciho se tato tajemství a podněcuje ho, aby z nich čerpal směrnicu pro život.

Po stanovení tohoto podstatného rozdílu každý pochopí, že růženec je pobožnost, která má svůj původ v posvátné liturgii a koná-li se podle svého původního ducha, svou povahou přivádí k liturgii, ale nepřekračuje její prah. Rozjímání Kristových tajemství v růženci přimyká mysl i srdce věřících, aby o nich uvažovali. Tak je může výborně připravit na slavení těchto tajemství v liturgických úkonech, připomíná jim je také v průběhu dne. Ale je chybné modlit se růženec během liturgického úkonu. Tato chyba se vyskytuje bohužel i dnes.

Podle tradice, kterou přijal a autoritou svého úřadu předložil náš předchůdce sv. Pius V., skládá se růženec z rozjímání několika tajemství v duchovním spojení s Marií. Tato tajemství jsou moudře zařazena do tří skupin, kterými se připomíná radost z příchodu Mesiáše, spásonosné utrpení Kristovo a sláva vzkříšeného Krista, která zaplavuje celou Církev.

Toto rozjímání svou povahou podněcuje ducha rozjímání při samé pobožnosti a čerpat z toho účinné životní zásady. Dále se skládá z modlitby Páně, čili Otčenáše. Tato modlitba je pro svou svrchovanou vznešenost základem každé křesťanské modlitby. Od ní dostávají různé druhy modliteb svojí důstojnost. Dále je litaniový věnec Zdrávasů, andělského pozdravení. Tato modlitba pozůstává z pozdravení anděla P. Marie a z úctyhodných slov Alžběty. Po nich následuje vroucí církevní modlitba: Svatá Maria...

Charakteristickou zvláštností je souvislé pořadí andělských pozdravení. V úplném růženci je 150 zdrávasů. To připomíná jistou podobnost se žaltářem. Tento počet zdrávasů měla pobožnost od začátku. Tento počet se však podle osvědčeného zvyku rozdělil do desátek, které se přičleňují k jednotlivým tajemstvím. Desátky se rozdělují do tří skupin, o nichž už byla řeč. Tak vznikl dobře známý růženec skládající se z 50 zdrávasů, kterého se používalo jako běžného způsobu konání této pobožnosti. Stal se lidovou pobožností, kterou papežové schválili a obdarili ji mnohými odpustky.

Dále je v růženci i chvalozpěv: Sláva Otci, ... kterým se podle obvyklého zvyku končí modlitby křesťanské pobožnosti. Velebením trojjediného Boha, skrze něhož a s ním a v něm je všechno, končí každý desátek růžence.

Z těchto složek se skládá sv. růženec. Každá z nich se vyznačuje zvláštností své povahy. Má se při modlitbě uplatnit, aby růženec mohl projevít svou hojnou účinnost a rozmanitost. Nechť je proto modlitba růžence vážná při modlitbě Páně, povznesená a chválejší při pozvolném plynutí zdrávasů, rozjímavá při pozorném uvažování o tajemstvích. Kež je modlitbou klanění při chvalozpěvu.

Tak to má být vždy při každém způsobu modlitby růžence. Když se ho věřící modlí sám v ústraní v důvěrném spojení s Bohem, při společné modlitbě v rodině nebo když se věřící sejdou, aby tak zvláštním způsobem přivolali mezi sebe přítomnost Boží nebo na shromážděných svolaných pro církevní obec.

V posledním čase vznikly některé pobožnosti, které se odvozují z růžence. Z nich chceme uvést a doporučit ty, které po vylechnutých pobožnostech slova Božího, skládají některé prvky růžence, jako je uvažování o tajemstvích a litaniové opakování zdrávasů. Tyto prvky se tímto způsobem stavějí do jasnějšího světla, protože se vkládají mezi čtení ze sv. Písma, v homiliích se vysvětlují, obklopují se chvílemi mlčení a vyzdvihují se zpěvem. S potěšením se dovidáme, že tyto pobožnosti přispěly k hlubšímu poznání duchovního bohatství sv. růžence a rozšířily úctu k této modlitbě ve skupinách a sdruženích mladých.

A nyní si velmi přejeme, stejně jako naši předchůdci, živě doporučit modlitbu růžence v rodině.

Druhý vatikánský koncil prohlásil rodinu za základní živou buňku společnosti, která vzájemnou láskou svých členů a společnou modlitbou se ukazuje jakoby domácí svatyní Církve. Křesťanská rodina se tedy projevuje jako domácí

církev a její členové - každý podle svého poslání - uplatňují spravedlnost a konají skutky milosrdenství, dávají se do služby bratřím, mají-li účast na činnosti místní církevní obce a činí to tím, že se zúčastňují na jejich liturgických úkonech.

Dále se společně modlí k Bohu. Kdyby chyběla tato společná rodinná modlitba, bylo by třeba říci, že jí chybí charakteristická vlastnost, podle které se poznává křesťanská rodina. Aby si tedy rodina znovu získala svůj teologický význam domácí církve, musí ze všech sil usilovat o to, aby se v domácnostech objevil zvyk společné modlitby.

Dobře víme, že podmínky našich dob nejsou příznivé pro rodinné setkání a když se uskuteční, není lehké proměnit toto setkání na příležitost k modlitbě. Uznáváme, že je to těžká věc, ale kdo jedná křesťanský, ten se nedá přemoci podmínkami prostředí a zvyků. Křesťan je přemáhá, nepodléhá jim, ale povznáší se nad ně.

Papež Pavel IV.
Cultus Marialis

(dokončení ze str. 5)

hlásání evangelia, aby učedníci Kristovi byli jednotní. Musíme se snažit o dosažení tohoto cíle, tím že zesílíme dialog a všichni budeme pozorně naslouchat Božimu slovu ve stálém postoji prohlubujícího se obrácení ke Kristu, který je cesta, pravda a život. Pravoslavní, protestantští a katoličtí křesťané společně vidí v Kristu "ztělesnění slitování", je zároveň láskou, "která se obrací k člověku a obímá všechno, co tvoří jeho lidství", která je prožívána tam, "kde se setkává s utrpením, nespravedlností a chudobou, s kon-

krétním conditio humana;" láska a slitování, říká křesťanská víra, jsou "jádem evangelního ethosu" (Dives in misericordia 3).

Znají křesťané cestu? Naše století vidělo, jak se roztrátily utopie, které byly

KONEC UTOPIÍ

ZNAJÍ KŘESŤANÉ CESTU?

neodolatelně svůdné, ale které se ukázaly být poselstvím smrti. Křesťanství netouží

po politické dominanci v moderní společnosti formou státního náboženství, ale chápe sebe samo jako nepostradatelný strukturální prvek ve sjednocující se Evropě, která se nemůže zřítit hodnot a vědomí hodnot křesťanské etiky a kultury. Spravedlností, jak říká naše sociální nauka, přísluší "mezi lidmi po právu vynášet rozsudek, když rozdělují či mění věčné statky", ale jen dobrotivá láska je schopná "člověku vrátit sebe sama".

Po čem na konci našeho století lidé v Evropě víc touží než po lidštějším světě?

Z JEDNOHO KOŘENE

Otec biskup mons. Vojtěch Cikrle na návštěvě v USA

Otče biskupe, mohli byste našim čtenářům sdělit, co bylo cílem Vaší cesty přes oceán?

"Jel jsem do Ameriky na pozvání našich krajanů a navštívil tam Texas, kde žije spousta Čechů, čel jsem dokonce, že v tomto státě je čeština třetí nejrozšířenější řečí po angličtině a španělštině. Jsou to lidé, kteří odešli před delším časem a mají živý zájem o dění u nás. Byl jsem v texaské Praze, kde se konává pravidelně pouť na Nanebevzetí Panny Marie. Po mši svaté se konalo tradiční setkání zúčastněných, bylo tam asi dvacet tisíc lidí z okolí, jsou tam kolem menší městečka. Mnoho lidí odtud přijíždí, i když je tu jakýsi posun od vlastní pouti k vnějšmu setkání. Přesto však ten moment setkání hraje dost důležitou roli. Mnoho účastníků ještě teď rozumí česky, i když je třeba už v páté generaci.

Emigračních vln proběhlo několik. Některé sahají až do minulého století, silná je emigrace po únoru

1948. Ti všichni se velmi živě zajímají o dění u nás. Potom je tam ještě další emigrace a sice z období po r. 1968. Naši krajané to rozlišují tak, že pouťnorová emigrace byla politickou, kdežto posrpnová ekonomickou.

Všude, kde jsem navštívil naše krajany, bylo přijetí velice vřelé. Uvědomil jsem si silně, že vyrůstáme z jednoho kořene a že tím, co nás spojuje, je také víra, vztah k Bohu, který překonává vzdálenosti, jež jsou mezi námi."

Jak je to s vírou našich krajanů? Neprojevuje se zde negativně konzumní materialismus, který lidi od víry odvádí?

"Je těžké podat zde nějaký celistvý obraz, byl jsem tam jen krátkou dobu. Vcelku si ale myslím, že víře zůstávají věrni, ona prozařuje jejich život, i když silný ekonomický tlak tady je, vykládal jeden krajan, že když s rodinou přišel do Ameriky, tak měli jen jednu sekeru. Začali

s ní zpracovávat dřevo a výrobky prodávat. Aby vydrželi a obstáli, to vyžadovalo obrovskou dřinu. Jeden farmář mi zase říkal, že letos měl pouze dva dny osobního volna. Aby tyto lidé udrželi svůj životní standard, tak musí tvrdě dřít. I tím prozařuje ale nějak jejich hluboká víra. Nutno ovšem brát v potaz, že já jsem se setkal s určitým výběrem lidí, kteří stavěli svůj život na této základně. Proto to, co říkám, je už tímto faktem nějak zkreslené, neboť krajanů je tam jistě mnohem víc. Proto se nemohu odvážit tvrdit, jak je to celkově."

Pocitují naši krajané potřebu českého kněze, jenž by jim vysluhoval svátostmi v češtině?

"Pocitují tuto potřebu velice silně, já jsem tam třeba i zpovídal. Touha mít někoho, kdo jim rozumí, zvláště silná u těch, kteří tam nežijí ještě tak dlouho a neznají tak dobře anglicky, je něčím přirozeným. Toto volání není možno oslyšet, proto jim tam i z naší diecéze posílám kněze, měl by to být P. Jindřich Kotvrda."

Za rozhovor poděkoval R. Malý

JE KOALICE UDRŽITELNÁ?

Po loňských volbách se zdálo, že koalice vítězná ODS s křesťanskými stranami a ODA je ideální kombinací k prosazení skutečně demokratické politiky oproštěné od nánosů bolševické minulosti. Skeptikové, kteří tenkrát poukazovali na to, že vládnoucí ODS přes svoji pravicovou rétoriku je plná exkomunistů a proto nemůže být zárukou opravdu zásadové demokratické a konzervativní politiky, byli snadno umlčeni nařčením ze sympatií ke Sládkovým republikánům, ačkoliv on zdaleka nebyl jediný, kdo to tvrdil (byl naprosto neomaleným způsobem a ve zcela nepřijatelných souvislostech). Ostatně ODS svoji pravicovou orientací zdůrazňovala hlavně v ekonomickém rezortu, kde prosazovala zřejmé prvky kapitalismu minulé éry, který je na Západě už dávno překonán, což se týká zvláště podceňování sociální péče a nerozlišování "špinavých" a "čistých" peněz. Ohledně takových postulatů jako vypořádání se s komunistickou minulostí, navrácení církevního majetku a na-

vrácení majetku spolků - tam se projevovali představitelé ODS i ODA až na malé výjimky vždycky zdrženlivě.

Ať už chceme nebo ne, křesťanské strany byly dosud ve vládní koalici jediným konzervativním, pravicovým a demokratickým elementem hodným toho jména bez vazby na bolševickou minulost. Původní návrh zákona odsuzujícího komunistickou ideologii jako zločinou, který prosazovala KDU-ČSL, byl zmíněn vládnoucí ODS, restituce církevního majetku se potom stala jablkem sváru uvnitř koalice. I když bychom od našich křesťanských stran očekávali víc, zvláště v oblasti boje za totální změnu nynějšího potratového zákona a proti pornografii, přece jen je třeba říci, že za uplynulého půl druhého roku si nevedly špatně a křesťanské principy v politice dokázaly obhájit. Konflikt musel zákonitě a logicky přijít a jestli se proslýchá z kruhů ODS, že ČSSD by pro tuto vládnoucí stranu byla "poslušnějším" partnerem, potom je takový postřeh založen na realitě, neboť jaký je

podstatný rozdíl mezi ODS a ČSSD? Na Západě sociální demokraté jsou většími sociálními demokraty jen podle jména, ve skutečnosti jsou to liberálové se sociálním nátěrem, kteří přejali liberální stupnici hodnot, což znamená přednostní orientaci na finanční zisk, kariéru a osobní prospěch. U nás vývoj směřuje k tomu samému. Jestliže ODS je stranou hlásající v teorii i praxi tvrdý ekonomický liberalismus, sociální demokraté tak činí pouze uhlazenějším způsobem. Hierarchie hodnot u obou je zhruba stejná.

Proto koalice ODS a KDU-ČSL dlouhého trvání mít nemůže a nebude. Liberalismus a křesťanství jsou dva odlišné myšlenkové systémy a jejich spolupráce je možná pouze po určité hranici. Reakce premiéra Klause na velehradské zasvěcení a postoj ODS k restitucím snad vyléčil každého, kdo si dosud dělal o této koalici iluze. Jedinou cestou, jak koalici zachovat, byl by pravděpodobně ústup křesťanských stran od svých zásad, to znamená od prvořadého důrazu na morální hodnoty. Tam ale, jak pevně doufáme, ani Lux ani Benda nepůjdou. Radomír Malý

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Sazba a grafická úprava Jaroslav Novotný, tisk Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor PhDr. Radomír Malý. Redakce: Mendlovo náměstí 1a, Brno, PSČ 602 00. Administrace: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, Olomouc, PSČ 771 00. Telefon redakce 05 / 43 32 11 18 kl. 271, telefon administrace 068 / 52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.

Postovně uverovano

Novinově vyplatně

Odesílatel:
Matice cyrilometodějská s.r.o.
Dolní nám. 24
771 00 Olomouc